

rijksuniversiteit
 groningen

Ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs voor studenten met ervaring in de jeugdhulp

Evelien van Rossum, S1960962

Masteropleiding Orthopedagogiek

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen

Eerste begeleider: M. D. C. ten Brummelaar

Tweede beoordelaar:

Juni 2022

Totaal aantal woorden: 13650

Samenvatting

Ondanks dat er maar een kleine groep jongeren met ervaring in de jeugdhulp voor het hoger onderwijs kiest, is het belang van een diploma in het hoger onderwijs voor deze doelgroep juist erg groot. Er is echter weinig bekend over de ondersteuningsmogelijkheden voor deze groep studenten in het hoger onderwijs. Het doel van deze studie is om te onderzoeken wat de ondersteuningsmogelijkheden zijn voor studenten met jeugdhulp ervaring in het hoger onderwijs, om deze studenten een grotere kans te bieden een studie in het hoger onderwijs af te ronden. Om een antwoord te geven op de hoofdvraag en deelvragen is er gebruik gemaakt van twee verschillende methodes: een documentonderzoek en een semigestructureerd interview. Om een antwoord te kunnen formuleren op de eerste deelvraag is er gebruik gemaakt van een documentonderzoek, met betrekking op de websites, studiegidsen en folders van de hogere scholen. De gevonden teksten zijn daarbij gecodeerd in het programma Atlas.ti en vervolgens gecategoriseerd op inhoud, waarna aan de hand van een contentanalyse informatie verkregen kon worden over de ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs voor studenten met ervaring in de jeugdhulp. Daarnaast zijn er onder vier studieadviseurs/studieloopbaanbegeleiders semigestructureerde interviews afgenomen. Deze zijn getranscribeerd en vervolgens gecodeerd in het programma Atlas.ti. Aan de hand van een thematische analyse van de interviews kon vervolgens een antwoord worden gevonden op de tweede deelvraag: 'wat zijn de ondersteuningsmogelijkheden en ervaringen van studieadviseurs en Slb'ers in het hoger onderwijs in de begeleiding van studenten met ervaringen in de jeugdhulp'. Op basis van de gevonden resultaten, kan geconcludeerd worden dat er geen specifieke ondersteuning aangeboden wordt voor studenten met ervaring in de jeugdhulp, maar dat er vanuit het hoger onderwijs een uitgebreid ondersteuningsaanbod mogelijk is. Uit de resultaten kwam naar voren dat participanten vooral zien dat studiebegeleiders een key-rol hebben in de ondersteuning van deze studenten. Zij kunnen een inschatting maken van de situatie van een student en de student ondersteunen op verschillende vlakken. Daarbij wordt benoemd dat deze eerste lijn ondersteuning laagdrempelig moet zijn. Dit kan in de praktijk gerealiseerd worden door bijvoorbeeld de inzet van (extra) mentoren en door de lijn naar studiebegeleiders zo kort mogelijk te maken. Belemmeringen bij dit onderzoek waren de beperkte steekproef waardoor de resultaten niet generaliseerbaar zijn naar de gehele Nederlandse populatie. Daarnaast zijn de visies en ervaringen van studenten met jeugdhulp ervaring in het hoger onderwijs niet onderzocht binnen dit onderzoek en kunnen er geen conclusies getrokken worden over hoe zij de ondersteuning in het hoger onderwijs ervaren. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek zou dan ook zijn om studenten

met ervaring in de jeugdhulp te vragen naar hun visies en ervaringen over de geboden ondersteuning in het hoger onderwijs.

Summary

Despite the fact that only a small group of young people with experience in youth care choose higher education, the importance of a diploma in higher education for this target group is even bigger. However, little is known about the support options for this group of students in higher education. The aim of this study is to investigate the support options for students with youth care experience in higher education, in order to offer these students a greater chance of completing a study in higher education. To answer the main question and sub-questions, two different methods were used: a document study and a semi-structured interview. In order to be able to formulate an answer to the first sub-question, a document study was used with regard to the websites, study guides and folders of the Hanzehogeschool and the University of Groningen. The texts found have been coded in the program Atlas.ti and then categorized by content, after which information could be obtained on the basis of a content analysis about the support options in higher education for students with experience in youth care. In addition, semi-structured interviews were conducted among four study advisers/study career counselors. These were transcribed and then coded in the program Atlas.ti. On the basis of a thematic analysis of the interviews, an answer could then be found to the second sub-question: 'what are the support options and experiences of study advisers and slb'ers in higher education in guiding students with experiences in youth care? Based on the results found, it can be concluded that no specific support is offered for students with experience in youth care, but that an extensive range of support is possible from higher education. The results showed that participants mainly see that tutors have a key role in supporting these students. They can assess a student's situation and support the student in various areas. It is also stated that this first-line support must be accessible. This can be achieved in practice, for example, by deploying (extra) mentors and by making the line to study counselors as short as possible. Obstacles to this study were the limited sample size, which means that the results cannot be generalized to the entire Dutch population. In addition, the views and experiences of students with youth support experience in higher education have not been examined in this study and no conclusions can be drawn about how they experience support in higher education. A recommendation for further research would therefore be to ask students with experience in youth care about their views and experiences about the support offered in higher education.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Summary	3
1. Inleiding	6
1.1 Jeugdhulp	6
1.2 Verlaten van de jeugdhulp	7
1.3 Jongeren met ervaring in de jeugdzorg en hoger onderwijs	8
1.4 Tekorten en behoeftes jongeren met ervaringen in de jeugdhulp in het hoger onderwijs	9
2. Methode	12
2.1 Design	12
2.2 Documentanalyse	13
<i>2.2.1 Materiaal</i>	13
<i>2.2.3 Kwaliteit van onderzoek</i>	15
2.3 Semigestructureerd interview	16
<i>2.3.1 Participanten</i>	16
<i>2.3.2 Interview</i>	16
<i>2.3.3 Procedure</i>	17
<i>2.3.4 Thematische analyse</i>	18
<i>2.3.5 Kwaliteit van onderzoek</i>	19
3. Resultaten	20
3.1 Resultaten documentonderzoek	20
<i>3.1.1 Hulpvragen en behoeftes</i>	22
<i>3.1.2 Ondersteuningsmogelijkheden</i>	23
<i>3.1.3 Ondersteuningsroutes</i>	26
3.2 Resultaten - Semigestructureerde interviews	29
<i>3.2.1 Hulpvragen</i>	29
<i>3.2.2 Ondersteuningsmogelijkheden</i>	32

3.2.3 Ondersteuningsroutes	35
3.2.4 Ervaringen en visies van studie ondersteuners	36
4. Conclusie	38
5. Discussie	39
Literatuurlijst	44
Bijlage I Informatiebrief semigestructureerd interview	53
Bijlage II Informed consent	55
Bijlage III Semigestructureerde interview	56
Bijlage IV Routekaart Studenten ondersteuning HHS	60
Bijlage V Routekaart RUG Student Service Desk	62

1. Inleiding

Dit hoofdstuk biedt een theoretische verkenning op basis van literatuur, om de hoofdvraag te verduidelijken en het belang van dit onderzoek uit te leggen. Dit onderzoek focust zich op de ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs voor studenten die ervaring hebben met jeugdhulp. Allereerst wordt aan de hand van literatuur de doelgroep geïntroduceerd en vervolgens wordt verduidelijkt waarom het enerzijds van belang is dat deze groep gezien en gehoord wordt tijdens de opleiding in het hoger onderwijs, maar anderzijds ook waarom het van belang is dat deze groep de mogelijkheid heeft om hoger onderwijs te volgen. Het hoofdstuk eindigt met de formulering van de onderzoeksvraag en de daarbij behorende deelvragen.

1.1 Jeugdhulp

Jeugdhulp wordt door het Jeugdzorg Nederland (2022) en het CBS (2022) als volgt gedefinieerd: “de hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders”. In Nederland heeft een groot deel van de jongeren vóór het 18e levensjaar te maken gehad met jeugdhulp. Volgens de cijfers van het Centraal Bureau van de Statistiek uit 2022 gaat het om meer dan 10% van de Nederlandse jongeren tot 18 jaar die één of meerdere momenten in hun leven jeugdhulp heeft ontvangen (CBS, 2022). Onder jeugdhulp vallen alle vormen van zorg aan jongeren: de term jeugdhulp omvat alle vormen van hulp en ondersteuning (opvoedvragen, opvoedhulp, jeugdzorg en jeugd-ggz) variërend van licht ambulante (vaak vanuit een wijkteam, waaronder mogelijk ook gewone opvoedvragen) tot intensieve, zeer gespecialiseerde zorg in een al dan niet gesloten setting (bijv. jeugdzorgplus) (Harder, 2020).

De oorzaak van een problematische thuissituatie kan complex zijn en kan variëren per huishouden. In sommige gevallen dragen ouderfactoren hieraan bij, zoals middelenmisbruik, criminaliteit, psychische problemen, of een beperking, waardoor ouders niet langer zorg kunnen dragen voor hun kind of kinderen. Naast ouderfactoren kan er ook sprake zijn van kind factoren, zoals emotie-regulatie problematiek en/of gedragsproblemen (Geiger, 2017; Bishop, 2020). Vaak is er sprake van een wisselwerking tussen ouder- en kind factoren, die elkaar in sommige gevallen op een negatieve manier versterken (Pecora, 2012). Daarnaast kunnen er ook externe factoren van invloed zijn op de opvoedsituatie. Denk hierbij

bijvoorbeeld aan de toeslagen affaire¹ (Jeugdzorg Nederland, 2022). Armoede wordt vaker gezien als oorzaak van meerdere problemen. Ouders die leven in armoede hebben vaker te maken met stress, psychische problemen, alcohol- en drugsproblemen, geweld, werkloosheid en huisvesting (McLachlan, Gilfillan, & Gordon, 2013). De ouders, kinderen en jongeren uit deze gezinnen krijgen hierdoor vaker te maken met jeugdhulp dan gezinnen zonder armoede (McNamara, 2019). Het doel van jeugdhulp is altijd om de jongere zo veilig mogelijk te laten opgroeien, het liefst in zijn/haar eigen omgeving (Harder et al, 2020). Dit houdt in dat jongeren die te maken krijgen met jeugdzorg na een aantal weken, maanden of jaren, deze zorg weer verlaten. In de literatuur spreekt men dan over ‘care leavers’ (Power & Raphael, 2018; Cameron et al., 2018) of ‘jeugdzorgverlaters’ (Van Audenhove, 2015). Omdat de Nederlandse term ‘jeugdzorgverlater’ een negatieve connotatie kan hebben, zullen we deze groep jongeren als volgt omschrijven: jongeren met ervaring in de jeugdhulp. In dit onderzoek worden alle vormen van jeugdhulp geïnccludeerd.

1.2 Verlaten van de jeugdhulp

Jongvolwassenen die de jeugdhulp verlaten, vaak op hun 18^e maar soms ook eerder, blijken vaak onvoldoende voorbereid te zijn op de volwassenheid (Glynn, 2021). Studies naar jongeren die de jeugdhulp verlaten, laten zien dat het overgrote deel van deze jongeren ook relatief eerder op eigen benen moet gaan staan dan hun leeftijdsgenoten zonder jeugdzorgervaring, bijvoorbeeld doordat zij eerder financieel zelfstandig moeten zijn (Stein, 2012; Calheiros, Patrício, & Graça, 2013; Bramsen et al., 2019). Het risico van te vroeg op eigen benen moeten staan en het tekort aan ondersteuning naar zelfstandigheid, vergroot het risico op sociale exclusie, werkloosheid, dakloosheid en gedragsproblemen, maar ook financiële problemen (Häggman-Laitila Arja, Saloekkilä Pirkko, & Karki, S., 2018). Andere jongeren kunnen na hun 18^e nog steunen op ouders en/of netwerk, bijvoorbeeld op het gebied van financiën, huisvesting, en/of op psychisch en fysiek vlak. Dit is voor jongeren uit de jeugdzorg niet altijd mogelijk (Brady, Dolan & McGregor, 2018). Jongeren die uit de jeugdzorg komen hebben vaak de verwachting dat zij volwassen moeten zijn zodra zij de jeugdzorg verlaten (Stein, 2006). Deze verwachtingen zijn vaak negatief wanneer het gaat over huisvesting, financiën en onderwijs/opleiding (Liabo et al, 2017). Dit blijkt ook uit

¹ Ouders die het al niet breed hadden kwamen door een fout bij de belastingdienst met diepe schulden te zitten, wat leidde tot problemen zoals armoede, stress, en psychische klachten, wat een negatieve invloed had op de opvoeding van de kinderen. De toeslagenaffaire wordt als (mede) oorzaak gezien bij 1115 uithuisplaatsingen gedurende deze periode (CBS, 2021). De toeslagenaffaire leidde bij een groot aantal gezinnen tot acute armoede.

andere studies: jongeren hebben geen controle over het moment waarop zij belangrijke transities doormaken en worden vaker gepusht om belangrijke beslissingen te maken in korte tijd (Arnett, 2016; Hollingworth & Jackson, 2016). Zij missen vaak de belangrijke voorbereidende fase op volwassenheid.

Stein (2006) omschrijft deze periode als volgt: een fase waarin de jeugdige de mogelijkheid heeft om in vrijheid te exploreren, te reflecteren, risico's durft te nemen en op zoek kan gaan naar zijn/haar eigen identiteit. Arnett (2000; 2014; 2016) noemt deze periode in zijn studies 'emerging adulthood' of 'ontluikende volwassenheid', een periode waarin jongeren de transitie maken van adolescent naar volwassene. Deze fase speelt zich ongeveer af vanaf het 18^e levensjaar tot midden twintig. Ieder ervaart deze periode op zijn/haar eigen manier, mede afhankelijk van verschillende factoren, zoals de sociaaleconomische status en cultuur waarin hij/zij opgroeit. Jongeren met ervaringen in de jeugdzorg gaan deze fase van ontluikende volwassenheid vaak versneld door (Arnett, 2014). Tot slot kiezen deze jongeren zonder veilige haven eerder voor financiële onafhankelijkheid via werk, dan voor een opleiding (Morton, 2017). Ondanks dat Stein (2006) in zijn studie noemt dat onderwijs een belangrijke factor is voor studenten die ervaring hebben in de jeugdhulp, om daardoor bijvoorbeeld hoger op de sociale ladder te kunnen komen.

1.3 Jongeren met ervaring in de jeugdzorg en hoger onderwijs

Een diploma en/of opleiding blijkt nog steeds één van de belangrijkste speerpunten tot succes in onze maatschappij. Onderzoek van onder andere Watt, Norton en Jones (2013) toont aan dat het volgen van hoger onderwijs en het hebben van een bachelor diploma van groot belang is voor het behalen van succes, voor jongeren die ervaringen hebben met jeugdzorg.

Daarnaast is een diploma in het hoger onderwijs sterk geassocieerd met een betere gezondheid, meer emotioneel welbevinden, een hogere baantevredenheid en meer financiële zekerheid (Jackson & Cameron, 2012). Helaas blijkt uit ander onderzoek ook dat voor de groep jongeren met ervaring in de jeugdzorg, hoger onderwijs vaak buiten het bereik ligt door een tekort aan benodigde diploma's, financiële middelen of (mentale) ondersteuning (Salazar, 2013). Deze jongeren hebben vaker een onderwijsachterstand en zijn daarom in veel gevallen slechter voorbereid op een zelfstandig en volwassen leven wanneer zij de jeugdzorg verlaten (Morton, 2016).

Het hebben van veel onderbrekingen en verstoringen tijdens de basis- en middelbareschooltijd wordt in de literatuur gezien als één van de grootste barrières op het gebied van succes in het

vervolgonderwijs (Pecora, 2012; Morton, 2016). Daarnaast krijgen kinderen die in onveiligheid opgroeien vaker te maken met overplaatsingen en breakdowns (Morton, 2016). Uit Amerikaans onderzoek naar 1079 casestudies van Pecora (2012), komt naar voren dat 70% van deze jongeren na de middelbare school wil doorstuderen, maar slechts 39% zich uiteindelijk aanmeldt bij het MBO, HBO of WO. Slechts 10 % van deze groep behaalt voor zijn/haar 25^e levensjaar een diploma, waarvan het merendeel dit doet binnen het MBO. Het overgrote deel van de jongeren met ervaringen in de jeugdzorg lijkt daarmee de stap naar het HBO en WO vaak niet te maken. Dit komt overeen met een onderzoek van McNair, Heldman-Holguin & Piel uit 2018 naar Amerikaanse “youth care alumni”. Degenen die de stap naar het hoger onderwijs wel weten te maken, beginnen vaak met een significante academische achterstand en een gebrek aan sociale en familiale ondersteuning (Geiger et al., 2016). Uiteindelijk weet dan ook maar 2-4% een bachelor diploma te behalen (Courtney et al., 2011). Uit onderzoek van Cameron en collega’s (2011) komt naar voren dat adolescenten met een jeugdzorgachtergrond in Europese landen bij de meest achtergestelde groepen behoren op economisch en sociaal vlak. Educatie is voor deze groep extra van belang, omdat dit de mogelijkheden voor de toekomst vergroot, maar ook het risico op sociale exclusie verkleint (Jackson & Höjer, 2013). Ondanks dit gegeven, blijven deze jongeren lagere scores halen in het onderwijs vergeleken met hun leeftijdsgenoten. Ook gebeurt dit op een gemiddeld lager niveau (O’Higgins, Sebba, & Luke, 2015). Een kleine minderheid aan jongeren met ervaring in de jeugdhulp weet uiteindelijk toch een hoger niveau in het onderwijs te behalen, door hier doelgericht naar te streven (Cotton, Nash, & Kneale, 2014). De proportie jongeren met ervaring in de jeugdhulp in het hoger onderwijs ligt echter verre van de norm (Brady & Gilligan, 2018). Om deze groep jongeren een extra stimulans te geven om de stap naar het hoger onderwijs te maken, is het van belang dat we weten wat de behoeften en ervaringen zijn van deze doelgroep met betrekking tot hoger onderwijs. Want er zijn ook jongeren met ervaring in de jeugdzorg die wel de weg naar het hoger onderwijs weten te vinden.

1.4 Tekorten en behoeftes jongeren met ervaringen in de jeugdhulp in het hoger onderwijs

Uit onderzoek van McNamara en collega’s (2019) naar ervaringen van jongeren in het hoger onderwijs komt naar voren dat jongeren met ervaring in de jeugdhulp vooral meer behoefte hebben aan financiële ondersteuning. Toegang tot financiële middelen en ondersteuning is voor deze doelgroep extra van belang, omdat veel van deze jongeren uit een gezinssituatie komen met een lage sociaaleconomische status (SES) (CBS, 2021). Onderzoek van Watt en

collega's (2019) in de Verenigde Staten laat zien dat een groot deel van de jongeren met ervaring in de jeugdhulp die financiële ondersteuning in de vorm van studiebeurzen en ontheffingen van schoolgeld ontving, zich wel aanmeldde bij hogere scholen, maar uiteindelijk geen diploma behaalde. Een belangrijke reden hiervoor was dat jongeren, naast financiële middelen om te starten aan een opleiding, ook praktische- en sociale ondersteuning nodig hebben gedurende hun opleiding. Uit onderzoeken van Kinarsky (2017) en Salazar en collega's (2016) kwam naar voren dat deze studenten vaak financiële problemen ervaren en hierdoor niet kunnen voldoen in hun basisbehoeften. Voorbeelden uit dit onderzoek waren een gebrek aan (gezonde) voeding, tekort aan financiën, het niet hebben van een woning en een gebrek aan toegang tot professionele hulp en therapeuten (Hines et al., 2005; Kinarsky, 2017; Salazar et al., 2016). In Engeland worden er voor deze groep daarom speciale ondersteuningsmogelijkheden aangeboden in de vorm van: beurzen, accommodaties, aangepast toegangsbeleid en mentoren (McNamara, 2019). Uit het onderzoek van McNamara (2019) komt naar voren dat deze extra ondersteuningsmogelijkheden de drempel voor deze doelgroep naar het hoger onderwijs verlagen. Daarentegen komt in Amerikaans onderzoek naar de ervaring van deze studenten met een speciaal ondersteuningsprogramma naar voren dat een derde van deze studenten aangeeft de ondersteuning vaak als onvoldoende te ervaren. Zo konden zij bijvoorbeeld nog steeds niet rondkomen van de financiële hulp die zij ontvingen (Burley & Lemon, 2012).

Studenten met jeugdhulp ervaring stoppen vaker gedurende hun opleiding in het hoger onderwijs, ondanks de ondersteuning. Zij ervaren het onderwijs als te moeilijk of te inspannend, bijvoorbeeld door een te hoge studiedruk in combinatie met persoonlijke problematiek (Bishop et al., 2019). Jongeren met ervaring in de jeugdhulp hebben vaker dan hun leeftijdsgenoten te maken met negatieve ervaringen en trauma's. Daarnaast ondervinden zij ook op het gebied van psychische en financiële ondersteuning nadelen (Gypen, Vanderfaeillie, De Maeyer, Belenger & Van Holen, 2017). Mogelijk houdt dit verband met elkaar.

Johnson (2019) deed in Amerika een grootschalig literatuuronderzoek naar factoren die voor deze doelgroep van belang zijn om het hoger onderwijs ook daadwerkelijk vol te kunnen houden. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat deze studenten vaker aangaven zich sociaal geïsoleerd te voelen binnen de hogere school of universiteit. Ook ervoeren zij een marginalisatie wanneer zij bestempeld werden als 'jeugdhulp-jongere'. Zo komt in een studie van Okumu (2014) naar voren dat deze studenten aangeven dat zij vaak negatief bejegend

worden door andere studenten. Dit leidde er onder andere toe dat studenten hun problematische achtergrond liever voor zich hielden (Okumu, 2014). Ook gaven studenten binnen dit onderzoek aan regelmatig lessen en colleges te missen vanwege emotionele problemen of gezondheidsproblemen, wat leidt tot een versterkt geïsoleerd gevoel. Bijna 50% van de Amerikaanse studenten uit een onderzoek van Kinarsky (2017) gaven aan zich oncomfortabel te voelen bij het idee hun ervaringen uit de jeugdhulp te moeten delen met iemand op de opleiding. Daarbij benoemd Kinarsky dat dit regelmatig voor problemen zorgt, wanneer deze studenten gebruik willen maken van extra ondersteuningsmogelijkheden of financiële compensaties. Hines (2005) benoemd dat deze studenten liever de keuze maken om zo normaal mogelijk te zijn en niet op te vallen tussen anderen. Uit het onderzoek van Johnson (2019) komt daarnaast naar voren dat het hebben van een positief en warm contact met faculteitsmedewerkers, docenten, studiebegeleiders en andere studenten, een protectieve factor kan zijn voor studenten met een jeugdhulp achtergrond. Hierdoor voelen deze studenten zich meer betrokken, ervaren zij de studie positiever en hebben zij een groter zelfvertrouwen (Salazar et al., 2016; Johnson, 2019). Ook uit onderzoek van Miller en collega's kwam naar voren dat een mentor en sociale ondersteuning tijdens de studieperiode een belangrijke factoren in het hoger onderwijs zijn voor studenten met ervaring in de jeugdhulp.

Ondanks dat er op veel scholen in het hoger onderwijs ondersteuning geboden wordt op veel verschillende vlakken, geven Merdinger en collega's (2005) aan dat in hun studie naar deze doelgroep, studenten aangaven niet te weten hoe (32,4%) en niet te weten waar (31%) zij ondersteuningsmogelijkheden konden vinden. Rassen et al. (2010) ondersteunen deze bevindingen. Ook in dit onderzoek naar studenten met jeugdhulp achtergrond, geeft 20% aan dat zij niet het idee hebben dat er ondersteuningsmogelijkheden zijn binnen hun onderwijsinstantie.

Ondanks dat er maar een kleine groep jongeren met ervaring in de jeugdzorg voor het hoger onderwijs kiest, kan het belang van een diploma in het hoger onderwijs voor deze doelgroep juist groot zijn. De groep die uiteindelijk naar het hoger onderwijs gaat, heeft vaak belang bij extra ondersteuning. De vraag die hieruit naar voren komt is wat hogere scholen kunnen doen om deze groep jongeren in het hoger onderwijs de juiste ondersteuning te bieden. Wat doen de hogere scholen op dit moment al voor deze doelgroep? En wat zijn de ondersteuningsmogelijkheden voor deze doelgroep? Met andere woorden:

Hoe ziet het ondersteuningsaanbod eruit in het HBO en WO voor studenten met ervaring in de jeugdhulp?

Met behulp van onderstaande deelvragen zal getracht worden een antwoord te vinden op bovenstaande onderzoeksvraag:

1. Welke informatie over ondersteuningsmogelijkheden bieden de websites en de studiegidsen/folders van de hogescholen in Noord-Nederland voor studenten met ervaringen in de jeugdhulp?
2. Wat zijn de ondersteuningsmogelijkheden en ervaringen van studieadviseurs en Slb'ers in het hoger onderwijs in de begeleiding van studenten met ervaringen in de jeugdhulp?

Dit onderzoek is opgebouwd aan de hand van verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt de methodes besproken waarmee het probleem onderzocht is. In hoofdstuk 3 staan de resultaten van het onderzoek. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de belangrijkste resultaten in de vorm van een conclusie kort beschreven. In hoofdstuk 5 worden de gevonden resultaten ter discussie gesteld, aan de hand van de zojuist beschreven literatuur. Tevens vindt men in dit hoofdstuk de beperkingen van het onderzoek, alsmede de aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

2. Methode

2.1 Design

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een kwalitatief onderzoeksdesign met een exploratief karakter. Dit type onderzoek biedt de mogelijkheid om het ondersteuningsaanbod vanuit het hoger onderwijs in kaart te brengen maar ook om ervaringen, visies en ondersteuningsmogelijkheden van de studieadviseurs en Slb'ers te onderzoeken. Het onderzoek heeft een exploratief karakter omdat de visies en ervaringen nog niet eerder onderzocht zijn met betrekking tot dit onderwerp. Daarnaast biedt dit type onderzoek een flexibele manier van dataverzameling (Naderifar, Goli, & Ghaljaie, 2017).

Om een antwoord te geven op de hoofdvraag en deelvragen is er gebruik gemaakt van twee verschillende methodes: een document-analyse (2.2) en een semigestructureerd interview (2.3). In dit onderzoek wordt informatie verkregen vanuit twee hogere scholen in de provincie Groningen: De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en de Hanzehogeschool (HHS).

2.2 Documentanalyse

Aan de hand van een content analyse is onderzocht wat er door de hogere scholen aan ondersteuning wordt aangeboden (Khirfan et al., 2020; Elo & Kyngäs, 2008). De documenten die gebruikt zijn voor dit onderzoek zijn afkomstig van de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen. Het betreft websites, studiegidsen en folders die openbaar beschikbaar zijn.

2.2.1 Materiaal

Om een contentanalyse te kunnen doen is het van belang eerst de relevante documenten te scheiden van de irrelevante teksten wanneer de documenten voor het eerst gelezen worden (Bowen, 2009; Dalglish et al., 2021). In dit onderzoek zijn de websites van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) (www.rug.nl) en de Hanzehogeschool (HHS) (www.hanze.nl) onderzocht op documenten en artikelen, met betrekking tot ondersteuning aan studenten met jeugdhulp. De websites zijn bezocht in april en mei 2022. Websites zijn onderzocht door de zoekbalken op de websites te gebruiken om zoveel mogelijk informatie van de websites te kunnen vinden met betrekking tot ondersteuningsmogelijkheden. Op de websites zijn de zoektermen ‘ondersteuning’, ‘hulp’ en ‘begeleiding’ gebruikt. Zie tabel 1 voor het aantal hits per zoekterm per website. Daarnaast zijn van beide hogescholen de openbare studiegidsen en folders onderzocht, waarbij wederom de focus lag op teksten die betrekking hadden op ondersteuningsmogelijkheden voor studenten met ervaring in de jeugdhulp. Het gaat hierbij om studiegidsen en folders die in de openbare ruimte van de hogescholen te vinden waren (bij de onderwijsbalie, in de hal en bij de ingang). Vervolgens zijn overlappende tekstdelen en documenten geëlimineerd en bleven er alleen voor het onderzoek bruikbare teksten over.

2.2.2 Content analyse

De gevonden documenten zijn gescreend op titel en inhoud. Alleen documenten met betrekking op het onderwerp: ‘hulp’, ‘ondersteuning’ en ‘begeleiding’ in combinatie met studenten zijn geïnccludeerd. Daarnaast zijn de zoektermen ‘jeugdhulp’ en ‘jeugdzorg’ gebruikt, om te onderzoeken of er specifiek ondersteuning geboden wordt aan studenten met ervaring in de jeugdhulp. Er zijn geen artikelen, pagina’s en/of documenten gevonden die zich specifiek richtten op studenten met ervaring in de jeugdzorg. Deze categorie is dan ook niet opgenomen in de codeboom van het documentonderzoek. Inhoud van de documenten kon in sommige gevallen in meerdere categorieën worden ingedeeld. Voor de contentanalyse zijn er

subcategorieën opgesteld om de inhoud van de documenten te kunnen indelen: hulpvragen van studenten, ondersteuningsmogelijkheden en ondersteuningsroutes. Dit is gedaan aan de hand van een eerste analyse van de gevonden documenten. De tekstdelen konden onderverdeeld worden in 3 verschillende categorieën aan de hand van 11 codes. Het codeboek is op een iteratieve wijze aangepast gedurende het codeerproces. Met behulp van het programma ATLAS.ti zijn de documenten gecodeerd. Zie tabel 2 voor de content categorieën en definities. Na het coderen van de twee websites, de studiegidsen en de folders, zijn vergelijkbare teksten en teksten met overlap verwijderd. In het hoofdstuk ‘resultaten’ worden de thema’s en bevindingen beschreven.

Tabel 2

Content categorieën en definities

Categorieën en subcategorieën	Definities
Hulpvragen	
Hulp durven vragen (1)	Onderzoek naar waarom studenten wel/niet om hulp vragen.
Behoeften van studenten (6)	Hulpvragen van studenten, veel gestelde vragen, wat hebben studenten nodig, wat missen studenten, ondersteuningsbehoeften, ondersteuningsvragen, algemene behoeften maar ook specifieke behoeften.
Ondersteuningsmogelijkheden	
Studiegerichte ondersteuning (8)	Studiehulp, studie ondersteuning, training, workshops, ondersteuningsgroep, studiebegeleiding, studiekeuzehulp, hulp bij studeren, e-learning, hulp bij plannen, organiseren, concentratie, motivatie, studiegroep, studieachterstand of andere ondersteuning gericht op studie gerelateerde vragen.
Persoonlijke ondersteuning (10)	Coach, mentor, concentratie (problemen), persoonlijke omstandigheden, ondersteuning, stress, prestatiedruk, hulp, begeleiding, e-learning, welzijn, familieproblemen, studiebegeleiding en alle ondersteuning gericht op persoonlijke ondersteuning.
Financiële ondersteuning (8)	Financiën, geldproblemen, schulden, compensatie, studiefinanciering, financiële compensatie, hulp bij financiën, fonds, ondersteuningsfonds en andere vormen van ondersteuning gericht op financiële hulp.
Psychische ondersteuning (12)	Ondersteuning gericht op psychische hulp en hulp bij psychische vraagstukken: psycholoog, coach, therapeut, (psychische) ondersteuning, depressie, angst, familieproblemen, mentale problemen, psychische aandoening, PTSS, ADHD, ASS, trauma’s, etc.

Specifieke ondersteuning (16)	Lichamelijke aandoening, beperking, dyslexie, dyscalculie, (extra) voorzieningen, therapie, PTSS, ADHD, ASS, specifieke aandoening, specifieke ondersteuning, functiebeperking
-------------------------------	--

Ondersteuningsroutes

Ondersteuners (19)	Alle mogelijke ondersteuners binnen een hogeschool, zoals: een mentor, decaan, trainer, ondersteuner, begeleider, docent, psycholoog, studieadviseurs, Slb'er, etc. die studenten kunnen begeleiden.
Hulproutes (11)	Via welke routes studenten hulp kunnen zoeken; website, folders, studiegidsen, presentaties, uitleg over welke hulp waar te vinden is, telefonisch of via mailcontact hulp krijgen, afspraak maken en andere mogelijkheden.
Studenten hulp desks (11)	Studenten hulp desk, alle overkoepelende ondersteuning vanuit het servicecentrum van de hogescholen, algemeen aanbod, cursussen, trainingen, workshops, aanmelden, etc.

Voetnoot. Tussen haakjes wordt het aantal gevonden documenten per subcategorie aangegeven

2.2.3 Kwaliteit van onderzoek

Nowell en collega's (2017) hebben een aantal criteria opgesteld om de betrouwbaarheid van kwalitatief onderzoek te kunnen vaststellen: credibility (geloofwaardigheid) van analyses, trustworthiness en dependability (betrouwbaarheid). Binnen de contentanalyse wordt getracht te voldoen aan geloofwaardigheid door dicht bij de inhoud te blijven door ook letterlijke tekstdelen te citeren. Om aan de betrouwbaarheidscriteria te voldoen, is er binnen dit onderzoek gebruik gemaakt van twee verschillende soorten onderzoek, oftewel triangulatie: "Met triangulatie wordt het te onderzoeken probleem van verschillende kanten bekeken en met behulp van verschillende dataverzamelmethode onderzocht" (Verhoeven, 2018). Aan de hand van data triangulatie is gepoogd de validiteit van het onderzoek te verhogen, door zowel data vanuit documenten als data van het semigestructureerd interview tegen elkaar af te zetten (Nowell et al., 2017). Daarnaast wordt de betrouwbaarheid gegarandeerd door de gebruikte tekstdelen volledig uit te typen, gebruik te maken van een codeboom en de gebruikte documenten toe te voegen als bijlage. Het is daarbij van belang dat het onderzoek overzichtelijk en transparant wordt gedocumenteerd, om zo de repliceerbaarheid en controleerbaarheid mogelijk te maken (Nowell et al., 2017, Been-Dahmen, 2014). Binnen dit onderzoek zijn daarom de stappen binnen de content analyse schematisch weergegeven.

2.3 Semigestructureerd interview

2.3.1 Participanten

Er waren twee inclusiecriteria: de participant moet werkzaam zijn binnen de Hanzehogeschool als Slb'er of als studieadviseur binnen de Rijksuniversiteit Groningen en dient ten minste 18 jaar oud te zijn. Binnen de Hanze Hogeschool is er een oproep gedaan aan werknemers om deel te nemen aan dit onderzoek door middel van een oproep op intranet (interne webpagina voor werknemers) waar participanten via de mail op konden reageren. Hierop kwam echter geen reactie. Vervolgens is door middel van convenience sampling, binnen het netwerk van de onderzoeker zelf, gezocht naar Slb'ers op de Hanzehogeschool. Hierop kwamen twee reacties, waarvan één uiteindelijk aangaf geen tijd te hebben. Binnen de Rijksuniversiteit Groningen is persoonlijk contact gezocht met een coördinerende studieadviseur (key holder) binnen de groep studieadviseurs. De oproep is vervolgens verspreid door de 'snowball method' toe te passen; de coördinerende studieadviseur heeft andere studieadviseurs gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek, die vervolgens na deelname collega's vroegen om deel te nemen (Naderifar, Goli, & Ghaljaie, 2017). De onderzoeksgroep bestond uiteindelijk uit vier studiebegeleiders. Aan de Rijksuniversiteit Groningen spreekt men van 'studieadviseurs', binnen de Hanzehogeschool spreekt men van studieloopbaan begeleiders (Slb'ers). De functie van 'studieadviseur' en de functie 'Slb'er' beoogt in de basis hetzelfde doel, het ondersteunen van studenten, maar de functies verschillen in takenpakket. De Slb'er is in eerste instantie docent en in tweede instantie studentenbegeleider. De studieadviseur aan de RUG is in functie als studentenbegeleider. Er hebben uiteindelijk drie studieadviseurs van de RUG deelgenomen aan het onderzoek en één Slb'er van de Hanzehogeschool. De onderzoeksgroep bestond uit drie vrouwen en een man. De participanten waren tussen de 26 en 45 jaar oud. De participanten die zich aanmelden bij de onderzoeker, ontvingen een uitnodiging via de mail voor een interview afspraak. Participanten konden zelf aangeven op welke manier zij het interview wilden doen: telefonisch, via videobellen of face-to-face. Twee participanten gaven aan het interview via beeldbellen te willen doen, de andere twee face-to-face.

2.3.2 Interview

Er zijn bij vier studieadviseurs semigestructureerde interviews afgenomen. De vragen die vooraf zijn opgesteld door de onderzoeker dienden als leidraad voor het interview. Deze leidraad is voorafgaand aan de interviews gecontroleerd door één van de studieadviseurs.

Tijdens het interview was er ruimte voor de participant om af te wijken van de vragen, om zo ruimte te bieden aan het perspectief van de participant. Dit had het voordeel dat er een wederkerig gesprek ontstond tussen onderzoeker en participant. Daarnaast past dit binnen het exploratieve onderzoeksdesign om de visie van de studieadviseur op de ondersteuningsmogelijkheden beter te begrijpen.

2.3.3 Procedure

Voorafgaand aan het interview ontvingen de participanten een informatiebrief over het onderzoek en een informed consent via de mail (bijlage I en II). Deze werden bij aanvang van het interview kort met de participant besproken. Daarnaast werd de mogelijkheid geboden om eventuele vragen en/of onduidelijkheden van de participant te beantwoorden en toe te lichten. Het doel van het onderzoek werd beschreven en aan de hand van een informed consent werden participanten schriftelijk om toestemming gevraagd voor het interview. Participanten werden vooraf op de hoogte gebracht van het maken van geluidsopnames tijdens het interview. Na afloop zijn de geluidsopnames gebruikt om het interview te transcriberen. De geluidsopnames zijn, ter controle en ter bescherming van de privacy van de participanten, alleen te beluisteren voor de scriptiebegeleider. Vervolgens worden deze verwijderd. Aan iedere participant werd voorafgaand aan het interview vermeld dat zij gedurende het hele interview de mogelijkheid hadden om vragen niet te beantwoorden, het interview te stoppen en/of af te zien van het gebruik van het interview voor onderzoeksdoeleinden. Om het interview in te leiden startte het interview met enkele inleidende vragen over de participant, zoals vragen over leeftijd en werkervaring. Vervolgens werden participanten gedurende het interview geïnformeerd over de thema's waar de verschillende vragen in zijn ondergebracht, zodat de participant vooraf wist welk thema behandeld zou worden. Afsluitend was er ruimte voor de participanten om te reageren op het interview of vragen te stellen. Participanten konden aangeven of zij interesse hadden in de uitkomsten van het onderzoek, die na afronding van het onderzoek via de mail met hen gedeeld kunnen worden. Alle deelnemers gaven aan deze graag te ontvangen. Na afname van het interview zijn de opnames getranscribeerd en geanonimiseerd. Dit houdt in dat de persoonlijke informatie (naam, leeftijd) in de transcripten zijn vervangen door XX. Zie tabel 1 voor enkele voorbeeldvragen van het interview.

Tabel 1

Voorbeeldvragen van het afgenomen interview

Voorbeeldvragen
- Hoeveel studenten ziet u gemiddeld per studiejaar?
- Wat zijn veel voorkomende hulpvragen van studenten?
- Wat voor ondersteuning kunt u bieden aan studenten met ervaringen in de jeugdhulp?
- Is deze ondersteuning anders dan wanneer er geen sprake is van ervaring in de jeugdzorg?
- Met wat voor hulpvragen komen studenten met ervaringen in de jeugdzorg? Kunt u een voorbeeld noemen?
- Zijn de hulpvragen van studenten met ervaringen in de jeugdzorg anders dan van studenten zonder ervaring in de jeugdzorg? Zo ja, wat is er anders?
- Heeft u het gevoel voldoende antwoord te kunnen geven en/of ondersteuning te bieden op hulpvragen van studenten?

2.3.4 *Thematische analyse*

Om de data vanuit het semigestructureerde interview te kunnen analyseren is er voor thematische analyse (TA) gekozen. Hierbij zijn de thema's en codes grotendeels vooraf (deductief) en deels tijdens het onderzoek (inductief) opgesteld door de onderzoeker (Verhoeven, 2020; Flick, 2018). De transcripten zijn vervolgens gecodeerd in het programma Atlas.ti. Er zijn terugkerende thema's geïdentificeerd waaronder de codes vervolgens geordend zijn, zodat deze geïnterpreteerd kunnen worden (Green et al., 2016).

De thematische analyse, zoals beschreven door Verhoeven (2020), bestaat uit zes stappen en drie fases: de ontdekkingsfase, reductiefase en reflectiefase. In de ontdekkingsfase zijn de transcripten van de interviews allereerst gefragmenteerd. De onderzoeker deed dit door de transcripten te uploaden in Atlas.ti. De tekst kon hier gecodeerd worden met behulp van een begrip of woord dat elk tekstdeel het best omschreef, bijvoorbeeld 'hulpvraag', 'psychische ondersteuning' of 'visie op hulproutes'. Vervolgens werd aan de verschillende tekstdelen met hetzelfde begrip of woord een bepaalde kleur gegeven met behulp van het programma Atlas.ti, zodat er voor de onderzoeker een overzichtelijk systeem ontstond.

Tijdens de reductiefase zijn de begrippen en woorden die de tekstdelen het best omschreven (de codes) ondergebracht onder thema's (Verhoeven, 2020). Hierbij zijn de codes verfijnd

zodat tekstdelen met gelijke onderwerpen, onder dezelfde thema's kwamen te vallen. Tekstdelen die bijvoorbeeld betrekking hadden op psychische ondersteuning en tekstdelen die betrekking hadden op financiële ondersteuning, kwamen beide onder het thema 'ondersteuningsmogelijkheden' terecht. Hieruit ontstond een tijdelijk overzicht van codenamen en thema's. In deze stap, verfijnen en reviseren van codes, werden de codes onderverdeeld in verschillende thema's: 'hulpvragen', 'ondersteuningsmogelijkheden', 'ondersteuningsroutes', 'ervaringen en visies van studiebegeleiders'.

In stap vijf van Verhoeven (2020), 'vaststellen en structureren', is er een definitieve structuur aangebracht in de hoofdthema's en in de codes. Het doel hiervan is om uiteindelijk een antwoord te kunnen formuleren op de eerste onderzoeksvraag: wat zijn de ervaringen en ondersteuningsmogelijkheden van studieadviseurs en Slb'ers van het hoger onderwijs in de begeleiding van studenten met ervaringen in de jeugdhulp?

Om in de thema's en bijbehorende codes uiteindelijk een definitieve structuur aan te kunnen brengen, is vervolgens per tekstdeel en per code nagegaan of deze onder het juiste thema was ondergebracht en dus betrekking had op het onderwerp van één van de thema's (Verhoeven 2020). Zo kwamen de codes die betrekking hadden op het onderwerp 'hulpvragen', onder dit thema terecht en codes die verband hielden met ondersteuningsroutes, zoals 'doorverwijzingen' en 'hulproutes (wie, wat, waar)' onder dat thema terecht. Bovenstaande stappen zijn uiteindelijk nogmaals doorlopen om overbodige codes te kunnen elimineren en overkoepelende codes samen te voegen. Om voor de onderzoeker een overzichtelijke structuur aan te brengen, is aan ieder thema een kleur gegeven in het programma Atlas.ti en is er uiteindelijk een definitieve codeboom opgesteld, zie figuur 2. Om stap vijf af te sluiten wordt met de analyse uiteindelijk een antwoord gegeven op de onderzoeksvraag. In stap zes, tot slot, worden de resultaten uit bovenstaande stappen (1 tot en met 5) gepresenteerd, te lezen in het hoofdstuk 'resultaten'.

2.3.5 Kwaliteit van onderzoek

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen is ook binnen de thematische analyse van het semigestructureerde interview gelet op de criteria, die Nowell en collega's (2017) hebben opgesteld om de betrouwbaarheid van kwalitatief onderzoek vast te stellen: credibility (geloofwaardigheid), trustworthiness en dependability (betrouwbaarheid). Bij de thematische analyse van de interviews is dicht bij het letterlijke transcript van de interviews gebleven, om zo te voldoen aan de 'credibility' van het onderzoek. Daarnaast is er een codeboom

aangemaakt die hergebruikt kan worden in vervolgonderzoek en zijn er citaten uit de interviews toegevoegd aan de resultaten. Gelet op de ‘trustworthiness’ is er gebruik gemaakt van triangulatie zoals eerder beschreven in hoofdstuk 2.2.4. De ‘dependability’ (betrouwbaarheid) van het semigestructureerde interview is nagestreefd door de geluidsopnames van de interviews zo letterlijk mogelijk te transcriberen. Daarbij is bij het coderen gepoogd zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijk tekst te blijven. Om zo transparant mogelijk te zijn, zijn de codeboom, de werkdocumenten zoals het semigestructureerde interview, informed consent en de informatiebrief toegevoegd als bijlage. Net als bij het document onderzoek, is geprobeerd zoveel mogelijk stappen van de onderzoeker te documenteren en de inhoud schematisch weer te geven (Nowell et al., 2017, Been-Dahmen, 2014).

3. Resultaten

Doel van het huidige onderzoek is om inzicht te krijgen op de ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs voor studenten met ervaring in de jeugdhulp en de visies hierop van zowel studieadviseurs als studieloopbaanbegeleiders. Vanuit het documentonderzoek kwamen er drie hoofdthema’s naar voren, te weten: ondersteuningsmogelijkheden, ondersteuningsroutes en hulpvragen. In het onderzoek van semigestructureerde interviews kwamen gelijke hoofdthema’s naar voren, maar daarbij werd een vierde thema toegevoegd, te weten ‘ervaringen en visies van studie ondersteuners’.

3.1 Resultaten documentonderzoek

Zie tabel 1 voor een overzicht van het aantal hits per zoekterm per hogeschool. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het aantal gevonden teksten, tekstdelen en documenten en het na iteratie van de teksten gevonden bruikbare materiaal. Dit zijn teksten die ook daadwerkelijk betrekking hadden op ondersteuningsmogelijkheden voor studenten. Vervolgens zijn ook de overlappende en dubbele tekstdelen geëlimineerd en bleven er in totaal 68 bruikbare tekstdelen over.

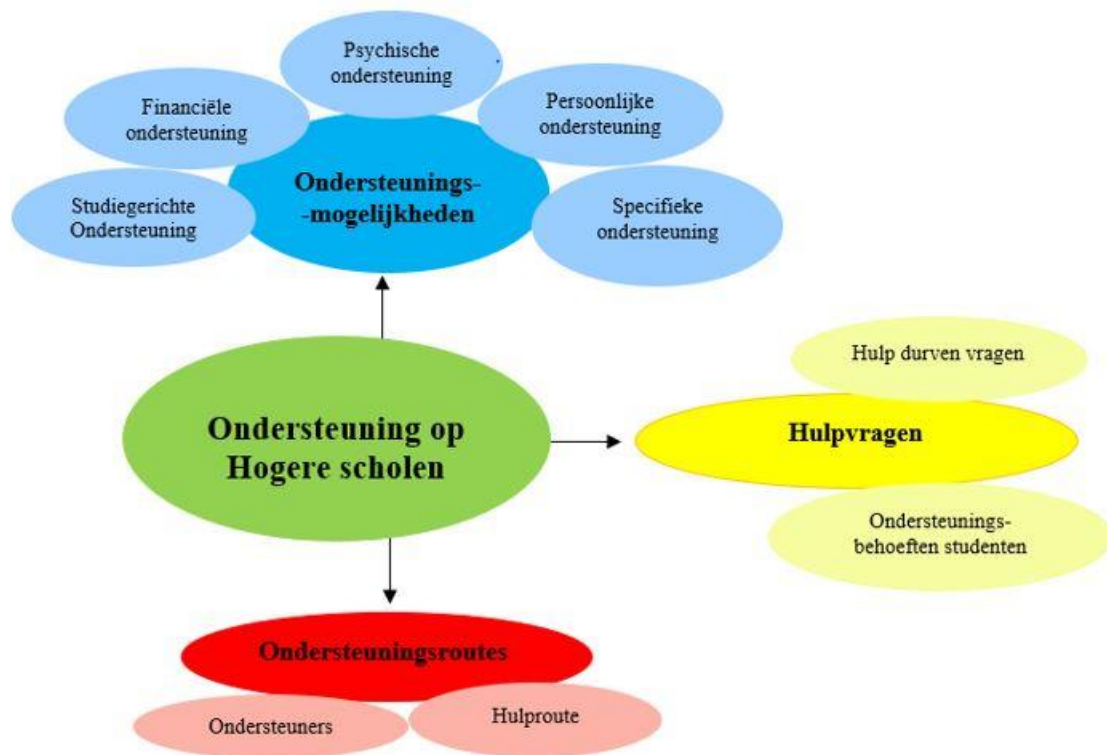
Tabel 1*Overzicht van geselecteerde teksten/documenten/tekstdelen*

	Hanzehogeschool	Rijksuniversiteit Groningen
Websites	Gevonden/ Bruikbaar	Gevonden/ Bruikbaar
Hulp	669 / 14	470 / 13
Ondersteuning	664 / 10	468 / 13
Begeleiding	609 / 17	1671 / 30
Jeugdhulp/jeugdzorg	25 / 0	32 / 0
Studiegidsen/folders		
Hulp	8 / 2	2 / 1
Ondersteuning	8 / 2	2 / 2
Begeleiding	8 / 1	2 / 1
Totaal	2998 / 47	2647 / 60
Verwijderde documenten	18	20
Totaal (zonder overlap)	28	40

De tekstdelen konden onderverdeeld worden in drie verschillende thema's aan de hand van negen codes. Zie figuur 1 voor de codeboom. Hieronder worden de thema's en bevindingen beschreven.

Figuur 1

Thematisch diagram van drie thema's en 9 codes

3.1.1 Hulpvragen en behoeftes

Ondersteuningsbehoeften studenten

Uit de gevonden teksten van de Hanzehogeschool (HHS) blijkt dat er vorig jaar onder studenten meer behoefte aan ondersteuning was dan voorgaande jaren. De Hanzehogeschool baseert dit op een onderzoek van het Trimbos instituut over het welzijn van studenten in het Hoger Onderwijs. Ook houdt de hogeschool rekening met de situatie rondom COVID-19. Zij zien meer hulpvragen van studenten op het gebied van eenzaamheid, motivatie en concentratieproblemen. Ook de verminderde mogelijkheden in afleiding spelen een rol bij de problematiek. De RUG presenteert in een overzichtsstudie de problemen van prestatiedruk- en drang op het studentenwelzijn in het hoger onderwijs. In dit rapport 'Studentenwelzijn in het Hoger onderwijs' (Deunk & Korpershoek, 2021) kwam naar voren dat de "aanpakken gericht op verbinding tussen docent en studenten vooral een positief effect hadden, bijvoorbeeld door leergemeenschappen, intervisie en mentoring". Dit betreft veelal eerstejaarsstudenten. Voor deze groep zijn mentoren en mentorprogramma's beschikbaar die de academische en sociale

integratie bevorderen. Daarnaast wordt in deze studie nog benoemd dat studenten die minder op een ‘modelstudent’ lijken, minder verbondenheid ervaren, meer risico lopen op welzijnsproblematiek en minder snel hulp zoeken. Advies in deze studie is om meer oog te hebben voor de ondersteuningsbehoeften van deze subgroepen studenten in het hoger onderwijs. De ondersteuningsbehoeften van studenten met jeugdhulp achtergrond worden niet specifiek benoemd in de documenten.

Hulp durven vragen

Eén document van de HHS ging gericht over het thema ‘hulp durven vragen’ als student. Hierbij werd gesteld dat studenten vaak worstelen met de vraag of ze wel of geen openheid willen geven over psychische problemen in het hoger onderwijs. De stress die dit veroorzaakt beïnvloedt het (psychisch) functioneren negatief. Het lectoraat ‘Rehabilitatie’ van de HHS heeft een openheid-instrument ontwikkeld, genaamd ‘Vertel ik het wel of vertel ik het niet’ om studenten hierbij te helpen. Dit artikel is niet specifiek gericht op studenten met jeugdhulp ervaring.

3.1.2 Ondersteuningsmogelijkheden

Studiegerichte ondersteuningsmogelijkheden

De HHS biedt verschillende ondersteuningsmogelijkheden voor studie gerelateerde vragen. Studenten kunnen zich bijvoorbeeld aanmelden voor een studievoortganggroep wanneer studenten moeite hebben met plannen en doorwerken of gebruik maken van de website: www.hanze.nl/hss. Op de website van de Hanze Student Support kunnen studenten een afspraak maken bij de studentendecaan en extra studievoorzieningen aanvragen (bijvoorbeeld extra tentamentijd). Er is een overzicht te vinden van de verschillende cursussen, trainingen en workshops die aangeboden worden. In totaal worden er 21 trainingen, e-learnings en workshops aangeboden gericht op studie ondersteuning, zoals ‘effectief studeren’ of ‘scriptie schrijven’.

De RUG verwijst studenten in zowel flyers, folders en op de website door naar het Studenten Service Centrum (SSC), een intern orgaan binnen de RUG voor ondersteuning en hulp bij studie middels trainingen (leren presenteren, academische schrijfvaardigheid). In de meeste teksten/documenten van de RUG worden studenten geadviseerd in eerste instantie een afspraak te maken met één van de studieadviseurs om hun probleem aan te kaarten.

Er zijn geen cursussen en/of trainingen die zich specifiek richten op studenten met ervaring in de jeugdzorg, wel zijn er verschillende opties waar deze studenten mogelijk de juiste ondersteuning kunnen vinden wanneer zij studie gerelateerde hulpvragen hebben.

Persoonlijke ondersteuning

Bij de HHS wordt er op het vlak van persoonlijke begeleiding onder meer een coachtraject en een talentcoach aangeboden. Laatstgenoemde is een docent die studenten coacht bij het ontwikkelen van een 'professionele identiteit' en helpt bij hun studievoortgang. Naast deze ondersteuning wordt er ook online zelfhulp aangeboden: "Via de Hanzehogeschool kan jij gratis gebruik maken van professionele online zelfhulpmodules (e-health) voor lichte psychische klachten, leefstijlproblemen of persoonlijke omstandigheden". Studenten hebben volgens de HHS aangegeven erg tevreden te zijn over de online zelfhulp en de modules aan te raden. De modules worden aangeboden via stichting Mirro. Deze stichting verzorgt ook de online zelfhulp voor de RUG, waar we in documenten/teksten dezelfde online zelfhulp modules tegen komen. Het aanbod op de HHS en de RUG, wat betreft online ondersteuning is gelijk aan elkaar.

Voor studenten die last hebben van cognitieve problemen wordt er aan de HHS een onlinecursus aangeboden: 'Volhouden van je opleiding'. Daarnaast zijn er meerdere instanties waar studenten binnen de HHS en RUG terecht kunnen voor persoonlijke ondersteuning. De 'Gelukkige Student' biedt onder andere onlinetrainingen en offline begeleiding voor studenten aan de HHS. Bij de RUG kunnen studenten terecht bij 'De Coachwerkplaats'. Een student kan zich hier aanmelden en krijgt een coach toegewezen die gedurende 5 bijeenkomsten met de student in gesprek gaat over waar de student tegen aanloopt.

Er is geen specifiek aanbod gevonden over persoonlijke ondersteuning aan studenten met ervaring in de jeugdhulp. De e-health modules en de ondersteuning bij bijvoorbeeld 'De Coachwerkplaats' zijn voor deze studenten mogelijk wel van toegevoegde waarde.

Financiële ondersteuning

Op de website van de Hanze Student Support is een aparte webpagina gewijd aan financiële ondersteuning. Op deze webpagina wordt in het kort uitgelegd wat voor mogelijkheden er zijn en bij wat voor omstandigheden je hier aanspraak op kunt maken. Wanneer studenten vertraging oplopen door (medische) omstandigheden, kunnen ze in sommige gevallen aanspraak maken op een extra jaar studiefinanciering via DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). De student dient hierover zelf contact op te nemen met de studentendecaan. Dit is

ook mogelijk wanneer er bijvoorbeeld sprake is van dyslexie en/of dyscalculie of vanwege psychische omstandigheden. Daarnaast is er zowel bij de RUG als bij de HHS de mogelijkheid om aanspraak te maken op een ‘profielingsfonds’, een compensatiemogelijkheid bij overmacht zoals ziekte, familieomstandigheden of zwangerschap.

Mocht er sprake zijn van acute financiële problematiek door onverwachte omstandigheden, dan is het voor studenten mogelijk om aanspraak te maken op een noodfonds van de HHS en de RUG. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid om aanspraak te maken op een studietoelage van de gemeente, bijvoorbeeld wanneer je door een beperking of ziekte geen bijbaan kunt hebben. Voor bovenstaande voorzieningen is een medische verklaring nodig.

De HHS en de RUG treffen beide soortgelijke regelingen voor financiële ondersteuning van studenten. Er wordt voor studenten met ervaring in de jeugdhulp geen specifieke financiële ondersteuning benoemd. Ook in deze groep bepaalt de mate van problematiek het recht op aanspraak.

Psychische ondersteuning

Zowel op de website van de RUG als op de HHS is veel informatie te vinden over psychische- en mentale ondersteuningsmogelijkheden voor studenten.

Op het portaal van Hanze Student Support kunnen studenten een gesprek aanvragen bij de studentendecaan, gebruik maken van e-health modules en kunnen studenten zich aanmelden voor cursussen, workshops en trainingen voor lichte psychische problemen. De trainingen die worden aangeboden zijn onder andere: ‘angst & paniek’, ‘depressieve gedachten’ en ‘rouwverwerking’. De RUG biedt ook verschillende trainingen en cursussen aan, waaronder: ‘omgaan met stress’ en ‘mindfulness-based-stress-reduction’.

Daarnaast bieden beide hogescholen dezelfde e-health modules aan, via het eerdergenoemde platform van Mirro. Daarbij wordt wel benoemd dat de modules bedoeld zijn voor lichte mentale problemen.

Naast de geboden ondersteuningsmogelijkheden besteedt de HHS ook aandacht aan het ontwikkelen van de ondersteuning voor studenten met psychische problemen. Volgens een artikel op de website van de hogeschool kampt ‘ongeveer 6% van de studenten in het hoger onderwijs met psychische klachten’. Voor deze studenten heeft het lectoraat Rehabilitatie van de HHS de onlinecursus 'Begeleid Leren' ontwikkeld. Er worden op de website van de HHS

en de RUG eveneens meerdere artikelen gevonden die verwijzen naar www.begeleidieren.nl, speciaal ontwikkeld om studenten met psychische of cognitieve problemen te ondersteunen bij het volhouden van hun opleiding.

Er zijn geen documenten gevonden met betrekking tot psychische ondersteuning specifiek voor studenten met ervaring in de jeugdhulp. Wel kunnen ook zij vanzelfsprekend van alle bovenstaande voorzieningen gebruik maken.

Specifieke ondersteuning

Zowel de HHS als de RUG bieden speciale ondersteuningsmogelijkheden voor bepaalde groepen studenten met extra behoeften. Bij de HHS kun je bijvoorbeeld rekenen op extra ondersteuning of extra voorzieningen wanneer je last hebt van een lichamelijke, psychische, zintuiglijke beperking, of een chronische ziekte (hanze.nl).

Ook op de website van de RUG zijn er voor specifieke problemen aparte pagina's te vinden, bijvoorbeeld voor studenten met AD(H)D, Autisme (ASS), blindheid, doofheid of dyslexie.

De RUG verwijst in vrijwel alle gevallen van functiebeperkingen of bijzondere omstandigheden in eerste instantie naar een studieadviseur en/of studentendecaan. Deze kan de student uitstel verlenen. Wel wordt er in de meeste gevallen gevraagd om een medische verklaring van de huidige situatie.

Het onderwerp 'jeugdhulp' of 'studenten met ervaring in de jeugdhulp' wordt niet benoemd en is daarom niet terug te vinden in de gevonden documenten.

3.1.3 Ondersteuningsroutes

Ondersteuners

Bij de HHS zijn er verschillende personen die studenten kunnen ondersteunen tijdens hun studie. Eerste aanspreekpunt bij de HHS is de Slb'er (in het eerste jaar). De Slb'er kan studenten helpen bij praktische vragen, een luisterend oor bieden en informeren over de mogelijke hulp- en ondersteuningsmogelijkheden. Vanaf het tweede studiejaar wordt verwacht dat studenten zelf met hun hulpvraag naar de Hanze Student Support- desk gaan. Studenten kunnen via de Hanze Student Support een afspraak maken met een studentendecaan. Deze onderzoekt samen met de student wat het probleem is en brengt in kaart wat mogelijke oplossingen kunnen zijn. De studentendecaan kan studenten doorverwijzen naar een studentenpsycholoog. Deze biedt individuele begeleiding voor studenten wanneer andere (psychische) hulp ontoereikend is binnen de school. Voor studenten

met een specifieke functiebeperking is er de mogelijkheid om contact op te nemen met een aandacht functionaris.

Bij de RUG zijn er verschillende personen die studenten begeleiding bieden. In meerdere documenten, artikelen en webpagina's wordt verwezen naar de studieadviseur:

Aan elke studie zijn studieadviseurs verbonden. Zij zijn er bijvoorbeeld voor vragen over je studie-aanpak, maar kunnen ook adviseren over andere vraagstukken. Elke opleiding heeft één of meerdere studieadviseurs die fungeert als jouw eerste aanspreekpunt voor vragen of problemen vóór en tijdens de studie. Bij de studieadviseur kun je o.a. terecht als er bijzondere omstandigheden spelen, bijvoorbeeld in het geval van een functiebeperking of medische of psychische omstandigheden. (<https://www.rug.nl/education/bachelor/nederlandse-studenten/begeleiding-en-advies/>)

Voor eerstejaarsstudenten is er de mogelijkheid om contact te hebben met een studentmentor, een ouderejaars student bij wie je terecht kan met vragen of tips. Naast bovenstaande personen kunnen studenten binnen de RUG ook in contact komen met een vertrouwenspersoon of een ombudsfunctionaris.

Hulproutes

De HHS heeft een uitgebreid overzicht van alle mogelijke vormen van ondersteuning, verkrijgbaar aan de studentenbalie of via de portal van 'Hanze Student Support', via de website www.hanze.nl/hss. Studenten aan de RUG kunnen via www.rug.nl/ssc informatie vinden over ondersteuning. Ook kunnen studenten op deze portals terecht voor het inplannen van afspraken, voor telefoonnummers en emailadressen en voor onder meer de online-zelfhulpmodules van Mirro. Daarnaast kunnen studenten hier alle mogelijke cursussen, trainingen en workshops vinden en zich hiervoor inschrijven. Naast de website van de HHS en de RUG zijn er ook folders die studenten voorzien van informatie. Deze zijn te vinden bij de studenten- of onderwijsbalie.

Er bestaan routekaarten van zowel HHS als de RUG, om te zien waar je hulp kunt zoeken wanneer je ergens tegenaan loopt, toegevoegd als bijlagen IV en V. Deze routekaarten zijn opgedeeld in verschillende onderwerpen, bereikbaar via een muisklik op het betreffende thema. Daarnaast biedt de folder van het 'Studenten Service Centrum' een overzicht van de mogelijkheden. Ook biedt de RUG een overzicht van de personen of plekken waar studenten terecht kunnen afhankelijk van de problematiek, weergegeven in tabel 2.

Tabel 2

Voorbeeld ondersteuningsroutes RUG

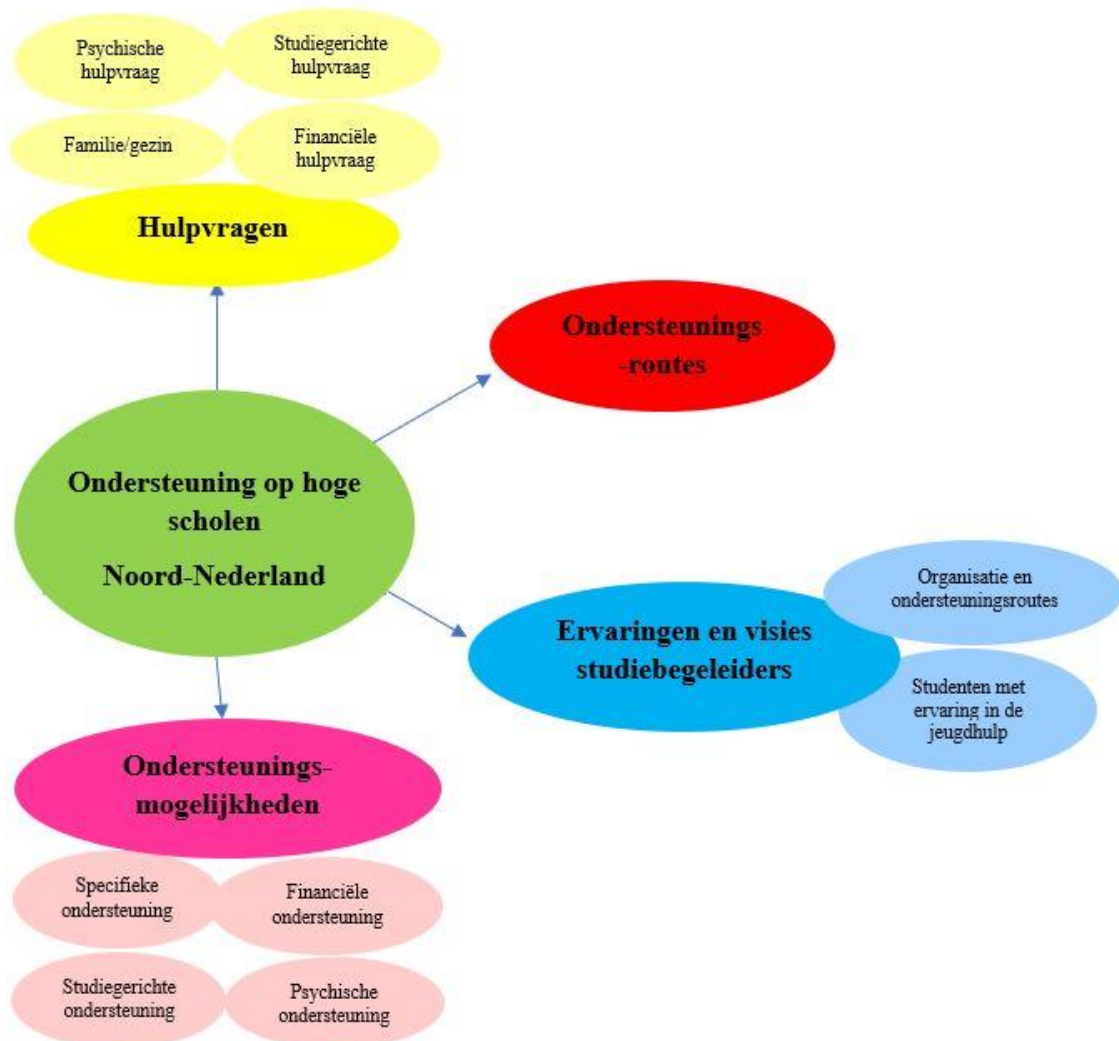
Vragen	Routes
Eenvoudige praktische vragen	Study info op studentportal.rug.nl.
Inschrijving voor vakken/tentamens	Onderwijsadministratie op je faculteit
Studie gerelateerde vragen/issues	Studieadviseur
Studeren met een functiebeperking/bijzondere omstandigheden	Studieadviseur en/of Studentendecaan SSC
Mentale/emotionele ondersteuning nodig	Studieadviseur/Trainingen/Workshops, Studentenpsycholoog SSC***, E-health Mirro modules

3.2 Resultaten - Semigestructureerde interviews

Aan het semigestructureerde interview hebben 4 participanten meegewerkt. Uit de afgenomen interviews kwamen 4 thema's naar boven, weergegeven in figuur 3.

Figuur 3

Thematisch diagram van 4 thema's met 10 codes

3.2.1 Hulpvragen

Studiegerichte hulpvragen

Participanten benoemen dat zij verschillende studie gerelateerde hulpvragen ontvangen. Vaak terugkerende vragen zijn hulp bij studievertraging, studieplanning, vastlopen, te hoge studielast, weinig motivatie en concentratieproblemen. Participanten geven aan veel praktische vragen te krijgen van studenten, bijvoorbeeld over vakken en punten, maar ook opmerkingen als: “ik loop vast” en “het lukt niet”. Daarnaast benoemen alle vier participanten

dat de studiegerichte vragen vaak samenhangen met persoonlijke problemen. Participant 2 geeft daarnaast aan dat persoonlijke omstandigheden en studieproblemen “vaak onlosmakelijk met elkaar verbonden” zijn. De eerste hulpvraag lijkt dan studie gerelateerd, maar de onderliggende reden ligt dan ergens anders. Daarnaast benoemen participanten dat studenten vaak last hebben van motivatie en concentratieproblemen.

Alle participanten geven aan dat de studie gerelateerde vragen van studenten met ervaring in de jeugdhulp in de basis niet anders zijn dan die van andere studenten. Eén van de participanten vermoedt dat wanneer deze studenten grotere of andere problemen ervaren, zij hiervoor hulp vragen bij een psycholoog of bij de decaan, en niet bij een studieadviseur, andere participanten bevestigen dit. De hulpvragen van deze studenten zijn in de basis niet anders dan die van andere studenten, behalve dat de onderliggende oorzaak soms dieper ligt of heftiger is, zo spelen er bij deze studenten soms nog jeugdtrauma's mee die bijvoorbeeld van invloed zijn op de concentratie van de student

Financiële hulpvragen

Alle vier participanten gaven aan vrijwel nooit een directe financiële hulpvraag te krijgen. Participant 2 denkt dat dit komt omdat studenten vaak niet weten wat er allemaal mogelijk is en zij dit bij deze studenten dan vaak zelf ter sprake moet brengen. Daarnaast hebben participanten het vermoeden dat financiële vragen eerder bij een studentendecaan terecht komen en niet zozeer bij de studieadviseur/Slb'ers. Participanten geven aan niet te ervaren dat studenten vanwege financiële problemen stoppen met de opleiding. Wat participanten wel ervaren is dat financiële problemen binnen het gezin of in de thuissituatie wel kunnen leiden tot concentratieproblemen bij studenten. Bijvoorbeeld wanneer ouders een financieel appél doen op de student.

Psychologische hulpvragen

Drie van de vier participanten geven aan regelmatig hulpvragen van studenten te krijgen met betrekking tot emotionele/psychische problematiek. Participanten geven aan dat studenten dit in sommige gevallen benoemen ter kennisgeving en uit praktisch oogpunt omdat ze bijvoorbeeld een doorverwijzing nodig hebben. Ook worden hulpvragen die voortkomen uit “angst en depressie” genoemd, en daarnaast vaak psychische problematiek door familieproblemen.

Participanten benoemen dat psychische problemen vaak de oorzaak zijn waarom studenten vastlopen in een studie. De hulpvraag gaat bijvoorbeeld in eerste instantie over het niet halen

van voldoende studiepunten, maar wanneer hierop wordt doorgevraagd komt naar voren dat de student kampt met psychische problematiek. Psychische problematiek is volgens enkele participanten één van de grootste redenen waarom studenten om hulp vragen, in combinatie met vragen over de studie. Daarnaast zien participanten een enkele keer studenten met “traumatische jeugdervaringen”. Maar vooral veel studenten met emotionele/psychische problematiek. ‘Ik heb de indruk, maar ik weet niet helemaal of dat waar is, dat dat wat meer is geworden, ook sinds de laatste lockdown (Coronavirus) en dingen weer op gang komen (...) de indruk dat er meer dingen spelen en ook vaker” (participant 3). Eén van de participant gaf aan steeds meer studenten te zien “die uit gewelddadige relaties komen” de overige participanten kwamen deze problematiek niet tegen. Een andere participant gaf aan het afgelopen jaar zelf weinig studenten te hebben gezien met psychische problematiek, met als mogelijke reden dat hij deze studenten hiervoor nog te kort kent. Een goede vertrouwensband zou mogelijk van invloed zijn op de openheid van studenten.

Alle vier participanten gaven aan dat de psychische hulpvragen van studenten met ervaring in de jeugdhulp voor hun gevoel in de basis niet verschillend zijn met de hulpvragen van studenten zonder deze ervaring. Daarnaast geven participanten aan dat psychische problemen bij deze studenten mogelijk buiten de opleiding om behandeld worden. Daarbij wordt benoemd dat studieadviseurs en Slb’ers dan ook geen psychologen zijn. Wanneer de hulpvraag wel bij hen terecht komt, kunnen zij deze doorverwijzen naar het Student Service Centrum, naar de studentenpsycholoog, of naar de huisarts om een doorverwijzing naar een GZ-psycholoog te krijgen. Participanten benoemen dat het verschil in hulpvragen met andere studenten is, dat de studenten met jeugdhulp ervaring vaak met diepere problemen zitten en daarmee worstelen, zoals trauma’s uit het verleden of ouders met psychische problematiek

Familie- of gezinsgerichte hulpvraag

Participanten geven aan, naast veelvoorkomende psychische problematiek, ook familiale problemen regelmatig tegen te komen. Dit komt vaak pas ter sprake wanneer zij dieper doorvragen naar het verleden van een student, dan “blijkt wel vaak dan de familie gewoon de reden te zijn van de psychische problematiek” (participant 1). Ook zien verschillende participanten dat familieproblemen vaak deels of geheel de oorzaak zijn van overige problematiek, wanneer bijvoorbeeld een familielid ziek is of wanneer er thuis problemen zijn met ouders, broers of zussen. Ook komt het voor dat studenten geen contact meer hebben met familieleden en daar last van ondervinden. Participanten geven daarnaast aan dat moeilijke familiesituaties benoemd worden door studenten, als oorzaak van studieproblemen.

Eén participant benoemt dat studenten die eerdere ervaringen hebben gehad met jeugdhulp, vaak nog kampen met problematiek uit het verleden, bijvoorbeeld door zich verantwoordelijk te voelen voor het gezin of omdat er binnen het gezin nog sprake is financiële problemen. Maar ook doordat ouders een actief appél doen op de student of ouders kampen met psychische problemen. Wat betreft familieproblemen, geeft één participant aan dit bij studenten met jeugdhulp ervaring vaker tegen te komen in vergelijking met studenten zonder deze achtergrond. In de gesprekken met de drie andere participanten komt dit niet naar voren.

3.2.2 Ondersteuningsmogelijkheden

Studiegerichte ondersteuning

Participanten geven over studiegerichte ondersteuning aan dat zij over het algemeen veel kunnen bieden aan studenten. Zo worden studenten in het eerste jaar begeleid door een mentor bij de RUG, waar participanten ook enthousiast over zijn: “Ja, daar ben ik ook heel erg fan van, want die zien de studenten gedurende het hele jaar” (participant 2).

Daarnaast worden de volgende mogelijkheden met betrekking tot studiegerichte ondersteuning genoemd: trainers en workshops als het gaat om effectief studeren, stoppen met uitstellen en studie- ondersteuningsgroepen. Wanneer studenten ondersteuning nodig hebben op studiegebied, bijvoorbeeld om uitstel willen vragen of extra tentamentijd, kunnen ze hiervoor hulp zoeken bij een studieadviseur, maar “ze dienen dan wel zelf, (...), een verzoek in te dienen bij de examencommissie” (participant 3). Een studieadviseur kan de student helpen bij het opstellen van een verzoek en de student kan vervolgens aangeven dat het in overleg met de studieadviseur is aangevraagd.

Wanneer studenten ervaring hebben in de jeugdzorg zeggen participanten eerder te kijken naar belastbaarheid van de student, maar in de basis eigenlijk hetzelfde aanbod te hebben. Daarbij worden de volgende voorbeelden genoemd met betrekking tot studie gerelateerde ondersteuning die voor deze doelgroep mogelijk van belang zijn: op regelmatige basis een afspraak met een studieadviseur/Slb’er, een aangepaste studieplanning en informatie over financiële compensatie en regelingen. Daarnaast geven participanten aan dat zij extra rekening houden met deze studenten.

Juist omdat er voor hen zoveel van afhangt om door te kunnen studeren en omdat ze vaak toch met complexe problemen kampen vanuit hun jeugd die nog doorspelen tijdens de studententijd en daarmee rondlopen zeg maar, hierdoor onvermijdelijk vaak toch wel een beetje tot studieovertraging loopt. Deze studenten zijn dan heel erg bang te

moeten stoppen en dat zorgt voor heel veel stress. Ik merk dat je als studieadviseur misschien wel de voornaamste en belangrijkste rol speelt, in het faciliteren dat deze groep door kan studeren. (Participant 2)

Financiële ondersteuning

Wat betreft financiële ondersteuning benoemen participanten dat studenten in eerste instantie een afspraak kunnen maken bij een studieadviseur, die vervolgens informatie kan verstrekken over bijvoorbeeld financiële compensatie en regelingen. Ook kan die hier vervolgens melding van maken, waarna studenten de mogelijkheid hebben om in aanmerking te komen voor het profileringsfonds voor extra compensatie. Ook zijn er verschillende mogelijkheden bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). De kanttkening die hierbij wordt gemaakt:

Als je in aanmerking wil komen voor regelingen, dan moet je vaak ook iets van een bewijs aanvoeren. Dat is bijvoorbeeld bij dat profileringsfonds. Voor zo'n financiële compensatie voor studievertraging, dan moet je wel iets van bewijs kunnen aanvoeren over wat er speelt en dat is soms lastig voor deze studenten. Dat lukt dan wel als je bijvoorbeeld nu in behandeling bent bij een psycholoog, maar voor studenten die nu niet nu in behandeling zijn, ja, die hebben niet echt iets om aan te leveren van wat er speelt. (Participant 3)

Wat betreft financiële compensatie wordt er door alle participanten, zowel bij de HHS als bij de RUG, aangegeven dat deze aanvraag via de studentendecaan moet verlopen: “*die gaan dan voornamelijk over dat financiële stuk*” (participant 2). De regelingen voor studenten in het algemeen en studenten met ervaring in de jeugdhulp zijn gelijk aan elkaar. Participanten noemen tijdens het interview geen extra financiële mogelijkheden voor studenten met jeugdzorg ervaring.

Psychische ondersteuning

Participanten geven aan dat zij het idee hebben dat de RUG en de HHS veel kunnen bieden aan studenten op het gebied van psychische ondersteuning, maar daarbij benoemd één van de participanten in sommige gevallen het gevoel te hebben tekort te schieten: “bijvoorbeeld studenten in crisis met mogelijk suïcidale gedachtes, daar hebben we niet genoeg handvat voor” (participant 1). Daarbij benoemen meerdere participanten dat zij als studieadviseur of Slb'er, studenten ook maar tot bepaalde hoogte kunnen ondersteunen op psychisch vlak: “we zijn geen psychologen, dat is natuurlijk wel heel belangrijk om nadrukkelijk te noemen, dus wij zouden studenten niet eens mogen helpen die last hebben van angst of depressieve

gevoelens” (participant 1). Wel geven participanten aan dat het van belang is dat studenten problemen zo snel mogelijk aankaarten in verband met het kunnen bieden van ondersteuning. Participanten leggen daarnaast uit dat een studieadviseur of Slb’er een student kan doorverwijzen naar een studentenpsycholoog binnen de RUG of de HHS, voor maximaal vijf gesprekken. Vervolgens kan een studentenpsycholoog de student doorverwijzen naar de huisarts, om daar bijvoorbeeld een verwijzing voor een GZ-psycholoog te krijgen.

De psychische ondersteuning voor studenten in het algemeen en studenten met jeugdhulp achtergrond, is in de basis gelijk. Wel geven participanten aan bij begeleidingsgesprekken alerter te zijn en vooral een luisterend oor te bieden. Participanten noemen de volgende opties het vaakst: zorgen dat de student psychische ondersteuning krijgt, verwijzen naar het Studenten Service Centrum, verwijzen naar een studentenpsycholoog of via de huisarts een doorverwijzing vragen voor hulp van een GZ-psycholoog. Participanten geven daarnaast aan meer door te vragen bij deze studenten, daar wat scherper te zijn: “dan vraag ik wat meer door. Van hoe gaat, gaat het wel goed met je? Heb je een netwerk om je heen die die ondersteuning biedt in je dagelijks leven?” (Participant 2).

Verder komt uit de interviews naar voren dat studenten die nog last hebben van problematiek uit het verleden, vaak buiten de studie om ondersteuning krijgen op psychisch vlak. Participanten benoemen dat deze studenten in sommige gevallen ook aangeven geen psychische ondersteuning te willen. Wanneer er wel hulp nodig is, lopen studenten soms aan tegen de lange wachtlijsten bij de GGZ (Geestelijke Gezondheid Zorg). Dit leidt er dan toe dat participanten zelf meer gesprekken proberen in te plannen met de student om deze te blijven monitoren.

Specifieke ondersteuning (voor specifieke groepen)

Participanten geven aan dat er zowel bij de RUG als bij de HHS geen specifieke protocollen zijn voor verschillende thema’s, zoals ADHD of motivatieproblemen, maar dat per individu bekeken wordt wat er nodig is. De ondersteuning wordt dan op de student afgestemd door de studieadviseurs/Slb’ers. Participanten geven aan de student eerst zijn/haar verhaal te laten doen, op basis daarvan te kijken wat voor ondersteuning er nodig is en deze ondersteuning indien mogelijk ook te bieden. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld tweewekelijkse begeleidingsgesprekken. Daarbij wordt wel benoemd dat het initiatief altijd bij de student moet liggen. Eén participant geeft aan studenten ook niet anders te behandelen wanneer er specifieke problematiek speelt: “*dat is een beetje onderdeel van het leven*” (participant 4). De

persoonlijke visie op problematiek van studiebegeleiders speelt dus ook een rol. Persoonlijke ondersteuning per individu wordt door alle participanten benoemd als basis. Daarnaast zien participanten het hebben van een vertrouwensband met de student als belangrijk, zodat de drempel om open- en eerlijk te kunnen zijn, laag is.

Participanten geven daarnaast aan dat de ondersteuningsmethodes voor reguliere studenten en studenten met ervaring in de jeugdhulp gelijk is. Op de vraag of er sprake is van specifieke ondersteuning voor speciale doelgroepen, benoemen participanten dat er in het algemeen veel ondersteuning is voor iedereen, en zij niet het idee hebben dat er behoefte is aan specifieke protocollen. Wel is de benaderingswijze richting studenten met bijvoorbeeld ervaring in de jeugdhulp soms anders. Daarbij wordt bijvoorbeeld “het creëren van een veilige situatie” (participant 2) genoemd.

Als ik weet dat een jongere met jeugdzorg te maken heeft gehad, probeer je gewoon ook een hele veilig situatie te creëren en dat is onder andere door gewoon praktische ondersteuning te bieden. En je merkt dat dat heel erg oplucht bij die doelgroep.
(Participant 2)

3.2.3 Ondersteuningsroutes

Uit de interviews van de participanten die aangesloten zijn bij de RUG komt naar voren dat er verschillende hulproutes mogelijk zijn voor studenten die ondersteuning zoeken. Daarbij geven de participanten aan, geen speciale hulproutes te kennen voor studenten met ervaring in de jeugdhulp. Aan het begin van een studiejaar wordt tijdens de ‘studiestartweek’ een infocollege gegeven door één van de studieadviseurs over de verschillende ondersteuningsmogelijkheden voor studenten. Ook kunnen studenten via het ‘studentenwelzijnsportal’ informatie vinden over ondersteuningsmogelijkheden. Naast deze ondersteuningsroutes bieden sommige opleidingen in het eerste jaar een mentor aan, dit is een verplicht onderdeel waar studenten in kleine groepjes bij elkaar komen. Indien nodig verwijzen de mentoren de studenten door naar de studieadviseur (participant 1).

Bij de HHS kunnen studenten met een hulpvraag in eerste instantie terecht bij hun Slb’er, in het eerste jaar. Deze kan de student doorverwijzen naar de Studiedesk, naar een studentendecaan of verwijzen naar de Hanze Student Support. Bij de Studiedesk krijgen studenten eerst een intakegesprek, waarin gekeken wordt welke (extra) ondersteuning de student nodig heeft of voor welke compensatie de student in aanmerking komt (participant 4).

3.2.4 Ervaringen en visies van studie ondersteuners

Ervaring en visie met betrekking tot studenten met ervaring in de jeugdzorg

Bijna alle participanten geven aan vrij onbekend te zijn met de jeugdhulp en daarnaast ook weinig studenten te zien met ervaring in de jeugdhulp. Eén van de participanten vermoedt dat dit komt doordat de meeste studenten pas beginnen met studeren wanneer ze 18 zijn: "...en als studieadviseur kijk je heel erg naar het heden en de toekomst en iets minder naar verleden, ook omdat we geen therapeuten zijn" (participant 1). Wat betreft de openheid van studenten met jeugdhulp achtergrond, bestaan er verschillende meningen tussen de participanten. De ene participant denkt wel dat studenten met jeugdhulp achtergrond hier open over zijn en dit willen delen, waarbij andere participanten het vermoeden hebben dat dit niet altijd gedeeld wordt en daardoor ook niet altijd gezien wordt: "ik weet het natuurlijk niet als ze het niet vertellen" (participant 2). Vermoeden van één van de participanten is dat studenten met jeugdhulp achtergrond tijdens de studie in het hoger onderwijs, deze achtergrond eerder als belastend ervaren dan dat zij het relevant achtten om dit te benoemen. Mogelijk dat studenten dit daarom soms liever niet vertellen. Ondanks dat participanten aangeven dat de ervaring met jeugdhulp in het verleden dus niet altijd verteld wordt, hebben bijna alle participanten het idee dat de studenten met deze achtergrond, wel eerder om hulp durven vragen.

De studenten waarvan ik het wel weet, die zijn er heel open over. Niet dat ze er in detail over vertellen (...) maar ze zijn er wel open over. En de indruk is ook een beetje dat deze groep, juist omdat ze ervaring hebben met hulpverlening, ook makkelijker hulp vragen, dat de drempel voor deze groep ook lager is om juist wel een afspraak te maken met een studieadviseur. (Participant 2)

Het vermoeden van enkele participanten is dat deze studenten een minder hoge drempel ervaren om om hulp te vragen, in vergelijking met studenten die in alle 'veiligheid' zijn opgegroeid. Hierover verschillen sommige participanten met elkaar van mening. Eén van participanten heeft bijvoorbeeld het idee dat jeugdhulp ervaring alleen benoemd wordt door studenten wanneer dit echt nodig is, bijvoorbeeld voor een aanvraag voor extra voorzieningen, dus wanneer er echt behoefte is aan hulp of ondersteuning. Een andere participant denkt dat dit vooral afhangt van de vertrouwensband en de persoon die tegenover de student zit. Een positieve noot die één van de participanten nog wilde benoemen over deze doelgroep, is dat zij bij studenten met jeugdhulp ervaring opmerkt dat deze studenten extra gemotiveerd lijken te zijn: "ik heb echt een paar die ik gewoon met regelmaat even spreek,

maar die zijn echt hartstikke gemotiveerd en die hebben met heel veel tegenslagen te maken” (participant 2). Over het algemeen gesproken ziet deze participant dit als een ontzettend gemotiveerde groep studenten: “de studenten die ik spreek, die hebben zoveel moeten doen om hier te komen, daarom vind ik dat ook wel hele mooie doelgroep want voor studieadviseurs is het heel dankbaar”.

Visie op organisatie en ondersteuningsroutes

Om zicht te krijgen op de visie van participanten over de organisatie waarin zij werken en de manier waarop ondersteuning geboden wordt, zijn participanten gevraagd hun mening te geven. Vrijwel alle participanten gaven aan het idee te hebben dat de hogescholen (in dit geval de HHS en de RUG) voldoende ondersteuning proberen te bieden aan studenten. Daarbij benoemen zij niet specifieke ondersteuningsmogelijkheden voor studenten met jeugdhulp ervaring, maar voldoende ondersteuning voor alle studenten in het algemeen. Op de vraag of er behoefte is aan extra ondersteuning vanuit de organisatie, wordt ontkennend gereageerd. Daarbij wordt door één participant nog aangegeven dat zij een mentor wel van toegevoegde waarde vindt: “die zijn echt belangrijk qua signalering”. Wanneer participanten gevraagd wordt naar hun visie op ondersteuningsroutes, geven drie van de vier participanten aan deze voldoende te vinden. Daarbij wordt wel benoemd dat studenten soms aangeven de toegang tot studieadviseurs niet als laagdrempelig te ervaren. Vermoeden van participanten is dat dit komt doordat de student via de onderwijsbalie een afspraak moet maken. Toch denken meerdere participanten dat studenten die binnen de studie ergens tegen aanlopen, vrij gemakkelijk bij hen terecht komen: “*ik hoop het wel, ja, ik denk, ik denk het stiekem ook wel, maar ik zou ook wel heel interessant vinden wat de studenten daar zelf van zeggen*” (participant 2). Niet alle participanten zijn tevreden over de algehele informatievoorziening voor studenten over ondersteuningsmogelijkheden op de websites. De speciale portals (Hanze Student Support en Student Service Desk) voor ondersteuning bieden hiervoor wel een goed overzicht.

Meerdere participanten geven aan de ‘doorgeef-functie’ van een mentor als meerwaarde te ervaren. Mentoren kunnen studenten doorverwijzen naar studieadviseurs wanneer zij merken dat het niet goed gaat. Hierdoor worden studenten waarmee het minder goed gaat, ook beter gezien door de participanten.

4. Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de ondersteuningsmogelijkheden in het HBO en WO voor studenten met ervaring in de jeugdhulp.

Uit de contentanalyse van het documentonderzoek kwam naar voren dat er op allerlei gebieden veel ondersteuningsmogelijkheden zijn, maar dat er geen specifiek ondersteuningsaanbod te vinden is voor studenten met ervaring in de jeugdhulp.

Ondersteuningsmogelijkheden die voor deze doelgroep mogelijk wel van belang kunnen zijn, zijn op het gebied van studie gerelateerde ondersteuning: studievoortganggroep, cursussen, trainingen en workshops. Deze worden veelal aangeboden door respectievelijk de Hanze Student Support en het Studenten Service Centrum (RUG). Ook kunnen studenten daar een afspraak maken bij een studentendecaan en kunnen zij bij de HHS in het eerste jaar hulp zoeken bij een Slb'er. Studenten van de RUG kunnen in het eerste jaar ondersteuning krijgen van een mentor. Vervolgens wordt in veel gevallen geadviseerd om een afspraak te maken bij een studieadviseur. Voor persoonlijke ondersteuning kunnen deze studenten terecht bij de e-health modules van Mirro. De HHS biedt daarnaast een traject bij de 'Gelukkige Student' en de RUG bij de 'Coachwerkplaats'. Voor psychische ondersteuning bieden de scholen naast bovenstaande mogelijkheden, een traject bij de studentenpsycholoog aan, maar ook zijn er online trainingen te volgen via het project 'Begeleid leren' van de HHS. Ook de RUG verwijst hiernaar. Wederom worden ook hier studenten weer verwezen naar de online modules van Mirro en geadviseerd om een afspraak te maken met een studieadviseur of studentendecaan om overige mogelijkheden te bespreken met betrekking tot psychische klachten. Er zijn verder voor verschillende specifieke doelgroepen ondersteuningsmogelijkheden te vinden, bijvoorbeeld voor studenten met dyslexie en zwangerschap. Studenten met jeugdhulp ervaring worden hierin niet benoemd.

Vanuit het interview met studiebegeleiders kwam naar voren dat er zowel op de HHS (HBO) en op de RUG (WO) geen specifieke ondersteuningsmogelijkheden worden aangeboden voor deze doelgroep. Participanten geven aan wel extra alert te zijn tijdens ondersteunende gesprekken met deze studenten en een luisterend oor te bieden. Wat betreft studie gerelateerde ondersteuning benoemden de participanten de volgende mogelijkheden voor studenten met ervaring in de jeugdhulp: op regelmatige basis een afspraak met een studieadviseur/Slb'er, een aangepaste studieplanning en informatie over financiële compensatie en regelingen. Daarboven op geven participanten aan dat zij extra rekening houden met deze studenten, door bijvoorbeeld extra afspraken in te plannen ter ondersteuning en contact te onderhouden. Naast

de studie gerelateerde ondersteuning worden de volgende mogelijkheden benoemd ten aanzien van psychische ondersteuning voor deze specifieke doelgroep: zorgen dat de student psychische ondersteuning krijgt, verwijzen naar het Studenten Service Centrum, verwijzen naar een studentenpsycholoog of via de huisarts een doorverwijzing vragen voor hulp van een GZ-psycholoog. Wanneer het aankomt op financiële ondersteuning kunnen studenten gebruik maken van het profileringsfonds, noodfonds of via de gemeente of DUO extra compensatie aanvragen. Voor deze doelgroep specifiek werden er geen andere ondersteuningsmogelijkheden genoemd, behalve dat studiebegeleiders aangeven deze studenten vaker uit te nodigen voor een gesprek. Participanten gaven aan dat de hulpvragen van deze studenten in de basis niet verschillen van andere studenten, al komt psychische problematiek vaker naar voren bij deze doelgroep en gaf een participant aan familiale problematiek vaker tegen te komen. Participanten geven aan het idee te hebben voldoende ondersteuning te kunnen bieden.

Uit bovenstaande komt naar voren dat er op verschillende gebieden ondersteuningsmogelijkheden geboden worden voor studenten met jeugdhulp ervaring, al is deze ondersteuning niet specifiek gericht op deze doelgroep.

5. Discussie

Uit het huidige onderzoek komt naar voren dat er binnen het HBO en WO in Noord-Nederland geen extra ondersteuning wordt geboden aan studenten met ervaring in de jeugdhulp, ondanks dat uit onderzoek van Jackson en Cameron (2012) en onderzoek van Salazar (2013) naar voren komt dat het voor deze doelgroep van extra groot belang is om een diploma in het hoger onderwijs te behalen. Daarbij moet wel benoemd worden dat er op de hogescholen vrij veel algemene voorzieningen te vinden zijn ter ondersteuning van studenten.

Uit de resultaten van de semigestructureerde interviews komt naar voren dat participanten aangeven op sommige vlakken verschil te ervaren tussen hulpvragen van studenten in het algemeen en studenten met jeugdhulp achtergrond. Daarnaast komt ook naar voren in dit onderzoek dat er behoefte is aan andere vormen van ondersteuning, zoals bijvoorbeeld persoonlijke begeleiding in de vorm van een mentor of studiebegeleider. Dit verschil zien de participanten echter niet op ieder vlak. Ondanks dat in de literatuur bijvoorbeeld naar voren komt, dat studenten met deze achtergrond vaak een significante academische achterstand hebben (Geiger et al., 2016; McNair, Heldman-Holguin & Piel, 2018), kan dit in het huidige onderzoek niet bevestigd worden. Participanten ervaren dat studenten met jeugdhulp ervaring

gemiddeld niet vaker om studie gerichte ondersteuning vragen. Wel wordt er door participanten bij deze studenten eerder gekeken naar de belastbaarheid van de student, wanneer deze bijvoorbeeld aangeeft de studiedruk te hoog te vinden. Mogelijk wordt hierdoor wel aan de ondersteuningsbehoefte van deze studenten voldaan. Ondanks dat studiebegeleiders geen merkbaar verschil ervaren in de studie gerichte hulpvragen, benoemen zij wel dat deze studenten in veel gevallen behoorlijk gemotiveerd en doelgericht zijn, om hun studie te behalen. Dit komt overeen met de uitkomst van het onderzoek van Cotton, Nash en Kneale (2014).

Geiger en collega's (2016) geven verder in hun onderzoek aan dat studenten met een jeugdhulp achtergrond vaak een gebrek aan sociale en familiale ondersteuning hebben. Dit komt gedeeltelijk terug uit de resultaten van het interview, waarbij studiebegeleiders aangeven familiale problematiek vaker te zien bij studenten met jeugdhulp ervaring dan bij studenten in het algemeen.

Ondanks dat uit de literatuur naar voren komt dat deze doelgroep vooral behoefte heeft aan een mentor en sociale ondersteuning gedurende de studie (Salazar et al, 2016; Kinarsky, 2017), wordt een mentor enkel in het eerste jaar aangeboden bij zowel de HHS als bij de RUG. Om studenten met ervaring in de jeugdhulp langdurig te kunnen ondersteunen, zou het voor deze studenten van ondersteunend belang kunnen zijn om ook in de jaren daarna een mentor te hebben. Ook participanten geven aan dit belangrijk te vinden. Dit zou verder onderzocht kunnen worden door studenten met jeugdhulp achtergrond te vragen naar hun behoeften en ervaringen.

Uit het onderzoek van Gypen en collega's (2017) naar studenten met jeugdhulp ervaring, blijkt dat deze studenten vaak op meerdere vlakken nadelen ervaren ten opzichte van hun leeftijdsgenoten. Dit komt deels naar voren in het huidige onderzoek. Participanten gaven in het interview aan veel hulpvragen in verband met psychische problemen tegen te komen, naast de genoemde problemen binnen de familie en het gezin. Op het gebied van studiegerichte hulpvragen, financiële hulpvragen en huisvesting werden er geen duidelijke verschillen gezien. Een mogelijke oorzaak hiervan kan zijn dat financiële hulpvragen niet bij de studiebegeleiders terecht komen, maar studenten deze vragen bij de studentendecaan stellen. Een andere optie die participanten mogelijk achtten, was dat studenten vaak geen weet hebben van de financiële ondersteuningsmogelijkheden en hierdoor de financiële hulpvraag niet stellen.

Ondanks dat er dus uit verschillende studies naar voren komt dat een gebrek aan financiële middelen één van de grootste drempels voor deze studenten tot het hoger onderwijs is (McNamara, 2019; Watt et al., 2019), werd dit in dit onderzoek niet duidelijk bevestigd. Reden kan zijn dat zowel het onderzoek van McNamara (2019) als het onderzoek van Watt en collega's (2019) zich richten op Amerikaanse studenten en het Amerikaanse schoolsysteem. Het huidige onderzoek heeft zich gericht op studenten in Noord-Nederland, binnen het Nederlandse school- en financieringssysteem met bijvoorbeeld het leenstelsel van DUO. Dit maakt het financieel voor Nederlandse jongeren wellicht gemakkelijker om te gaan studeren dan voor Amerikaanse studenten.

Ook kan het zijn dat de jongeren waarvoor het financieel niet mogelijk is om te gaan studeren, ook niet zichtbaar zijn binnen de hogere scholen. Deze studenten worden logischerwijs niet gezien of gehoord door studiebegeleiders. Zoals McNamara aangeeft, kunnen extra ondersteuningsmogelijkheden als beurzen, accommodaties, een aangepast toegangsbeleid en begeleiding van een mentor de drempel voor het hoger onderwijs voor deze doelgroep verlagen. Deze conclusie kunnen we met dit onderzoek niet staven. Mogelijk zou een speciaal aanbod de toestroom van studenten met jeugdhulp ervaring naar hoger onderwijs wel stimuleren.

Uit het onderzoek van Johnson (2019) en Okumu (2014) kwam naar voren dat studenten die ervaring hebben gehad met jeugdhulp dit vaak niet aankaarten. Mogelijk ervaren studenten met deze achtergrond een drempel om open te zijn over hun jeugdhulp ervaring en dat zij dit dan ook niet melden. Zoals Kinarsky (2017) aangeeft in zijn onderzoek, voelen studenten zich vaak oncomfortabel om hun jeugdhulp achtergrond te delen in het hoger onderwijs. Hierdoor kan het zijn dat deze doelgroep daardoor ook door studiebegeleiders minder vaak bewust gezien wordt. De incidentie van ruim 10% jongeren met jeugdhulp ervaring (CBS, 2022), zien we dit niet terug in de aantallen jongeren die de participanten begeleiden. Mogelijk dat dit ook komt doordat de focus van de participanten op het heden en de toekomst ligt, binnen de ondersteuning van studenten, maar de problemen van studenten met jeugdhulp zich juist in het verleden afspeelden. Het kan zijn dat de ervaringen uit het verleden hierdoor tijdens gesprekken niet ter sprake komen. Daarnaast kan het nog relevant zijn om te benoemen dat de cursussen en e-learnings van de hogere scholen online vrij toegankelijk zijn. Het aantal studenten dat hier gebruik van maakt is niet meegenomen in dit onderzoek en verklaart mogelijk ook deels het incidentieverschil.

Johnson (2019) benoemt verder dat het hebben van een warm contact met faculteitsmedewerkers, een protectieve factor is voor studenten met jeugdhulp ervaring. Hier wordt door participanten dan ook op ingespeeld bij de twee instellingen. Zij geven aan de vertrouwensband belangrijk te vinden in het contact met deze studenten en geven verder aan deze studenten gemiddeld vaker te spreken en monitoren. Het hebben van een direct aanspreekpunt waar studenten direct een afspraak mee kunnen inplannen, zou de drempel mogelijk nog verder verlagen.

Uit bovenstaande komt naar voren dat participanten aangeven dus veel ondersteuningsmogelijkheden te kunnen bieden op verschillende vlakken, ook voor de studenten met jeugdhulp achtergrond.

Sterke punten van het onderzoek

Vanwege de beperkte Nederlandse literatuur over dit onderwerp, geeft dit onderzoek een eerste inzicht in de Nederlandse situatie rondom ondersteuningsmogelijkheden en behoeften voor studenten met een jeugdzorg achtergrond in het hoger onderwijs. Door het onderzoek vanuit meerdere perspectieven te belichten en gebruik te maken van triangulatie, heeft de onderzoeker een uitgebreid overzicht gekregen van de verschillende ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs voor deze studenten. Ten derde kon door het gebruik van semigestructureerde interviews veel informatie verkregen worden vanuit de participanten, omdat er tijdens het afnemen van de interviews voldoende ruimte ontstond voor de participanten om dieper op thema's in te gaan of de voor hen belangrijke punten uitgebreid te bespreken. Ten slotte is er bij zowel de content analyse als bij de thematische analyse geprobeerd zo dicht mogelijk bij respectievelijk de inhoud en de tekst te blijven, waardoor er geen belangrijke informatie verloren is gegaan bij de analyse en er op deze wijze een zo volledig mogelijk antwoord op de onderzoeksvraag gegeven kon worden (Verhoeven, 2020). Ondanks dat er sterke punten zijn binnen het huidige onderzoek, zijn er echter ook beperkingen te noemen.

Beperkingen van het onderzoek

Doordat dit een kwalitatief onderzoek betreft, met als doel meer diepgang te brengen, is het huidige onderzoek beperkt te interpreteren en beperkt overdraagbaar. Zo zijn de participanten die deelnamen aan het onderzoek allen werkzaam in Noord-Nederland, waardoor de resultaten mogelijk niet betrekking hebben op de gehele populatie. Ten tweede zijn de participanten die deelnamen aan het interview niet aselekt geworven, maar aan de hand van

convenience sampling en de sneeuwbal methode. Dit beperkt de generaliseerbaarheid van het onderzoek. Ten derde worden in dit onderzoek alleen de visies en ervaringen van de studiebegeleiders belicht en niet de visies en ervaringen van de studenten met ervaring in de jeugdhulp. De behoeften en ervaringen van deze studenten zijn binnen dit onderzoek gebaseerd op de visies en ervaringen van participanten en de gevonden literatuur. Dit heeft tot gevolg dat de resultaten alleen indirect geïnterpreteerd kunnen worden en er geen conclusies worden getrokken over hoe de studenten met ervaring in de jeugdhulp de ondersteuning op deze hogere scholen ervaren. Ondanks deze beperkingen heeft het huidige onderzoek veel informatie opgeleverd met betrekking tot ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs voor studenten met jeugdhulp ervaring. Op basis van de resultaten van het huidige onderzoek kunnen er dan ook aanbevelingen gedaan worden voor de praktijk en voor vervolgonderzoek.

Aanbevelingen voor onderzoek en praktijk

Voor vervolgonderzoek raadt de onderzoeker aan om de meningen, visies en ervaringen van (ex-) studenten met jeugdhulp ervaring te onderzoeken, in combinatie met ondersteuning in het hoger onderwijs. Participanten die deelnamen aan het interview gaven ook aan open te staan voor de mening van studenten over het ondersteuningsaanbod en geïnteresseerd te zijn in een vervolgonderzoek dat zich meer richt op de ervaring van studenten met ervaring in de jeugdhulp. Door dit te onderzoeken zouden de ondersteuningsmogelijkheden in het hoger onderwijs mogelijk nog beter aan kunnen sluiten bij de behoeften van deze studenten.

Tot slot is het voor vervolgonderzoek wellicht zinvol om het interview uit te breiden naar andere functies binnen het hoger onderwijs. Zo kwam in het huidige onderzoek naar voren, dat studieadviseurs en Slb'ers studenten vaak doorverwijzen naar een studentendecaan en dat verschillende problemen bij verschillende ondersteuners besproken worden. Mogelijk kan aanvullende informatie vanuit deze hoek van toegevoegde waarde zijn.

Literatuurlijst

- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480. <https://doi.org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Arnett, J. J. (2014). Presidential Address: The Emergence of Emerging Adulthood. *Emerging Adulthood*, 2(3), 155–162. <https://doi.org/10.1177/2167696814541096>.
- Arnett, J. J. (2016). Does Emerging Adulthood Theory Apply across Social Classes? National Data on a Persistent Question. *Emerging Adulthood*, 4, 227-235. <https://doi.org/10.1177/2167696815613000>
- Askew, J. (2016). Who Cares for Care Leavers? *New Directions for Higher Education*, 2016(175), 49-56. <https://doi.org/10.1002/he.20198>
- Van Audenhove, Sharon & Laenen, Freya. (2014). Het toekomstperspectief van jeugdzorgverlaters in Vlaanderen. Bengtsson, M. (2018). Young care leavers' expectations of their future: A question of time horizon. *Child Family Social Work*, 23(2), 188-195. <https://doi.org/10.1111/cfs.12233>
- Bakker, R. (2022). 1. Jongeren met jeugdhulp. Centraal Bureau voor de Statistiek. Geraadpleegd op 25 april 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/jeugdhulp-2021/1-jongeren-met-jeugdhulp>
- Berzin, S. C. (2014). Emerging versus Emancipating: The Transition to Adulthood for Youth in Foster Care. *Journal of Adolescent Research*, 29(5), 616-638. <https://doi.org/10.1177/2F0743558414528977>

- Bishop, J. D. (2019). Foster Care Alumni Achievement in Higher Education: The Role of Trauma. *Journal of Child Adolescent Trauma*, 12(3), 323-330.
<https://doi.org/10.1007/s40653-018-0225-9>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <http://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Brady, B., Dolan, P., & McGregor, C. (2020). *Mentoring for young people in care and leaving care: Theory, policy and practice*. Routledge/Taylor & Francis Group.
<https://doi.org/10.4324/9781315147574>
- Brady, E & Gilligan, R. (2018). The life course perspective: An integrative research paradigm for examining the educational experiences of adult care leavers? *Children and Youth Services Review*, 87, 69-77. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.02.019>
- Bramsen I, Kuiper C, Willemse K, & Cardol M. (2018). My Path Towards Living on My Own: Voices of youth leaving Dutch secure residential care. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 36(4), 365-380. DOI: 10.1007/s10560-018-0564-2.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Braun, V. & Clarke, V. (2022). Conceptual and design thinking for thematic analysis. *Qualitative Psychology*, 9(1), 3-26. <https://doi.org/10.1037/qup0000196>
- Burley, M., & Lemon, M. (2012). Passport to College Promise: College assistance and support for former foster youth (Document No. 12-12- 3901). Olympia: Washington State Institute for Public Policy.

- Calheiros, M. M., Patrício, J. N., & Graça, J. (2013). Staff and youth views on autonomy and emancipation from residential care: a participatory research study. *Evaluation and Program Planning*, 39, 57–66. <https://doi.org/10.1016/j.evalprogplan.2013.04.003>.
- Cameron, C. (2018). Care leavers in early adulthood: How do they fare in Britain, Finland and Germany? *Children and Youth Services Review*, 87, 163-172.
<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2018.02.031>
- Cassarino-Perez, L. (2018). From care to education and employment: A meta-analysis. *Children and Youth Services Review*, 95, 407-416.
<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2018.08.025>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022, 23 februari). Jeugdhulp. Geraadpleegd op 23 april 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/jeugdhulp>.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2021, 30 april). Daling aantal jongeren met jeugdzorg in 2020. Geraadpleegd op 12 mei 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/17/daling-aantal-jongeren-met-jeugdzorg-in-2020>
- Clarke, V. (2018). Using thematic analysis in counselling and psychotherapy research: A critical reflection. *Counselling and Psychotherapy Research*, 18(2), 107-110.
<https://doi.org/10.1002/capr.12165>
- Cotton, D. R. E., Nash, P., & Kneale, P. E. (2014). The Experience of Care leavers in UK Higher Education. *Widening Participation and Lifelong Learning*, 16(3), 5–21.
<https://doi.org/10.5456/wpll.16.3.5>
- Courtney, M. E., Lee, J., & Perez, A. (2011). Receipt of help acquiring life skills and predictors of help receipt among current and former foster youth. *Children and Youth Services Review*, 33(12), 2442–2451. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2011.08.026>.

- DalGLISH, S. L. (2021). Document analysis in health policy research: the READ approach. *Health Policy and Planning*, 35(10), 1424-1431.
<https://doi.org/10.1093/heapol/czaa064>
- Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of advanced nursing*, 62(1), 107-115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Geenen, S. (2015). Better Futures: A Randomized Field Test of a Model for Supporting Young People in Foster Care with Mental Health Challenges to Participate in Higher Education. *The Journal of Behavioral Health Services Research: Official Publication of the National Council for Behavioral Health*, 42(2), 150-171.
<https://doi.org/10.1007/s11414-014-9451-6>
- Geiger, J. M. (2017). Experiences and outcomes of foster care alumni in postsecondary education: A review of the literature. *Children and Youth Services Review*, 79, 186-197.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.06.023>
- Geiger, J. M. (2018). A descriptive analysis of programs serving foster care alumni in higher education: Challenges and opportunities. *Children and Youth Services Review*, 85, 287-294. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.01.001>
- Glynn, N. (2021). Understanding care leavers as youth in society: A theoretical framework for studying the transition out of care. *Children and Youth Services Review*, 121.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105829>
- Häggman-Laitila, A. (2018). Transition to adult life of young people leaving foster care: A qualitative systematic review. *Children and Youth Services Review*, 95, 134-143.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.08.017>

- Harder, A. (2020). *Uithuisgeplaatste jeugdigen: sleutels tot succes in behandeling en onderwijs/ onder redactie van: Annemiek Harder, Erik Knorth en Chris Kuiper*. Uitgeverij SWP.
- Harder, A. (2020). Supporting transitions to adulthood for youth leaving care: Consensus based principles. *Children and Youth Services Review*, 116.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105260>
- Hattick, A. S. (2015). *Foster youth in higher education: a qualitative study of factors supporting success*. Amsterdam University Press.
- Hines, A. M., Merdinger, J., & Wyatt, P. (2005). Former foster youth attending college: Resilience and the transition to young adulthood. *American Journal of Orthopsychiatry*, 75, 381–394. <https://doi.org/10.1037/0002-9432.75.3.381>
- Hollingworth, K., & Jackson, S. (2016). *Falling off the ladder: Using focal theory to understand and improve the educational experiences of young people in transition from public care*. *Journal of Adolescence*, 52(1), 146–153.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2016.08.004>
- Jackson, S., & Cameron, C. (2012). Leaving care: Looking ahead and aiming higher. *Children and Youth Services Review*, 34(6), 1107–1114.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.01.041>
- Jackson, S., & Höjer, I. (2013). Prioritizing education for children looked after away from home. *European Journal of Social Work*, 16(1), 1–5.
<https://doi.org/10.1080/13691457.2012.763108>
- Jeugdzorg uitgelegd. (Z.d.). Jeugdzorg Nederland. Geraadpleegd op 23 april 2022, van <https://www.jeugdzorgnederland.nl/meer-weten/jeugdzorguitgelegd/>

- Johnson, R. M. (2019). The State of Research on Undergraduate Youth Formerly in Foster Care: A Systematic Review of the Literature. *Journal of Diversity in Higher Education*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/dhe0000150>.
- Khirfan, L., Peck, M., & Mohtat, N. (2020). Systematic content analysis: A combined method to analyze the literature on the daylighting (de-culverting) of urban streams. *MethodsX*, 7, 100984. <https://doi.org/10.1016/j.mex.2020.100984>
- Kinarsky, A. R. (2017). Fostering success: Understanding the experience of foster youth undergraduates. *Children and Youth Services Review*, 81, 220–228. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.08.016>
- Liabo, K. (2017). Leaving foster or residential care: a participatory study of care leavers' experiences of health and social care transitions. *Child: Care, Health and Development*, 43(2), 182-191. <https://doi.org/10.1111/cch.12426>
- McLachlan, R., Gilfillan, G., Gordon, J., & Australia. Productivity Commission. (2013b). Deep and Persistent Disadvantage in Australia. Productivity Commission.
- McNair, D. E., Heldman-Holguin, S., & Piel, M. H. (2018). Challenges in the transition to higher education for foster care youth: challenges in the transition to higher education. *New Directions for Community Colleges*, 2018(181), 21–28. <https://doi.org/10.1002/cc.20288>
- McNamara, P. (2019). Passports out of poverty: Raising access to higher education for care leavers in Australia. *Children and Youth Services Review*, 97, 85-93.
- Merdinger, J. M., Hines, A. M., Osterling, K. L., & Wyatt, P. (2005). Pathways to college for former foster youth: Understanding factors that contribute to educational success. *Child Welfare: Journal of Policy, Practice, and Program*, 84, 867– 896. PMID: 16544569

- Miller J. J. (2019). Supporting collegiate foster youth and alumni: A mixed method planning approach for higher education. *Evaluation and Program Planning*, 72, 67-76.
<https://doi.org/10.1016/j.evalprogplan.2018.10.005>
- Morton, B. M. (2015). The Power of Community: How Foster Parents, Teachers, and Community Members Support Academic Achievement for Foster Youth. *Journal of Research in Childhood Education*, 30(1), 99–112.
<https://doi.org/10.1080/02568543.2015.1105334>
- Morton, B. M. (2017). Growing up fast: Implications for foster youth when independence and early adulthood collide. *Children and Youth Services Review*, 82, 156-161.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.09.028>
- Naderifar, M., Goli, H., & Ghaljaie, F. (2017). Snowball Sampling: A Purposeful Method of Sampling in Qualitative Research. (2017). *Strides in Development of Medical Education*, 14(3). <https://doi.org/10.5812/SDME.67670>
- O'Connor, C. & Joffe, H. (2020). Intercoder Reliability in Qualitative Research: Debates and Practical Guidelines. *International Journal of Qualitative Methods*, 19.
<https://doi.org/10.1177/1609406919899220>
- Okumu, J. O. (2014). Meaning-making dynamics of emancipated foster care youth transitioning into higher education: A constructivist-grounded theory. *Journal of the First-Year Experience & Students in Transition*, 26, 9 –28.
https://worldcat.org/oclc/19535828698582&referer=brief_results
- Pecora, P. J. (2012). Maximizing educational achievement of youth in foster care and alumni: Factors associated with success. *Children and Youth Services Review*, 34(6), 1121-1129.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.01.044>

- Power, P. (2018). Care leavers: A British affair. *Child Family Social Work*, 23(3), 346-353.
- Raposa, E. B. (2019). The Effects of Youth Mentoring Programs: A Meta-analysis of Outcome Studies. *Journal of Youth and Adolescence: A Multidisciplinary Research Publication*, 48(3), 423-443. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-00982-8>
- Rassen, E., Cooper, D. M., & Mery, P. (2010). Serving special populations: A study of former foster youth at California community colleges. *Journal of Applied Research in the Community College*, 17, 21–31. <https://doi.org/10.1037/dhe0000150>
- Salazar, A. M. (2012). Supporting college success in foster care alumni: salient factors related to postsecondary retention. *Child Welfare*, 91(5), 139-67. Verkregen op: <https://www.jstor.org/stable/48623362>
- Salazar, A. M. (2013). The Value of a College Degree for Foster Care Alumni: Comparisons with General Population Samples. *Social Work*, 58(2), 139-150. <https://doi.org/10.1093/sw/swt014>
- Salazar, A. M. (2016). Postsecondary Strengths, Challenges, and Supports Experienced by Foster Care Alumni College Graduates. *Journal of College Student Development*, 57(3), 263-279. <https://doi.org/10.1353/csd.2016.0029>
- Salazar, A. M. (2021). Factors associated with post-college success for foster care alumni college graduates. *Children and Youth Services Review*, 126. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2021.106031>
- Sebba, J., Berridge, D., Luke, N., Fletcher, J., Bell, K. F., Strand, S., Thomas, S., Sinclair, I., O'Higgins, A., & Rees Centre for Research in Fostering and Education Staff. (2015). *The Educational Progress of Looked After Children in England*. Rees Centre. <http://www.nuffieldfoundation.org/educational-progress-looked-afterchildren>

- Stein, M. (2006). Research review: young people leaving care. *Child and Family Social Work*, 11, 273–279. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2206.2006.00439.x>.
- Sting, S. (2020). Care leavers perspectives on the family in the transition from out-of-home care to independent living. *International Journal of Child, Youth and Family Studies*, 11(4), 140-159. <https://doi.org/10.18357/ijcyfs114.2202019992>
- Sulimani-Aidan, Y. (2020). Social networks during the transition to adulthood from the perspective of Israeli care leavers and their social workers. *Children and Youth Services Review*, 115. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.105075>
- Tobolowsky, B. F. (2019). Former foster youth experiences with higher education: Opportunities and challenges. *Children and Youth Services Review*, 104. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2019.05.039>
- Watt, T.T., Norton, C., & Jones, C. (2013). Designing a campus support program for foster care alumni: Preliminary evidence for a strengths framework. *Children and Youth Services Review*, 35, 1408-1417. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2013.06.002>
- Watt, T. T., (2019). Foster Care Alumni and Higher Education: A Descriptive Study of Post-secondary Achievements of Foster Youth in Texas. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 36(4), 399-408. <https://doi.org/10.1007/s10560-018-0569-x>

Bijlage I Informatiebrief semigestructureerd interview

Informatiebrief m.b.t. onderzoek: *Hoe sluiten HBO- en WO-opleidingen aan bij de ervaringen en behoeften van jongeren met ervaringen in de jeugdhulp?*

Dit onderzoek zal uitgevoerd worden door Evelien van Rossum, masterstudent aan de Rijksuniversiteit Groningen, onder begeleiding van Mijntje ten Brummelaar.

Doel onderzoek

Het doel van dit onderzoek is om antwoord te krijgen op de vraag hoe opleidingen in het hoger onderwijs (zowel HBO als WO) aansluiten bij de ervaringen en behoeften van studenten met ervaringen in de jeugdhulp en eventuele hiaten in kaart te brengen.

Algemene informatie

U neemt deel aan een (semigestructureerd) interview waarin aan u vragen zullen worden gesteld over uw ervaringen met studenten met ervaringen in de jeugdzorg. Daarnaast over de hulp die u kunt bieden, wat u hierbij goed vindt gaan en wat beter zou kunnen.

Voorbeeldvragen zouden kunnen zijn:

- Hoeveel studenten met ervaringen in de jeugdzorg zijn er de afgelopen 5 jaar bij u gekomen?
- Met welke klachten komen jongeren met ervaringen in de jeugdzorg bij u?

Voorafgaand aan het onderzoek zullen er enkele vragen gesteld worden over uw achtergrond en persoonlijke eigenschappen. Deze antwoorden zullen na afloop van het interview geheel geanonimiseerd worden. Tijdens het interview zal er aan de hand van een leidraad gewerkt worden maar ook ruimte zijn voor eigen inbreng. Van het interview zal een audio-opname worden gemaakt, zodat het gesprek later kan worden getranscribeerd.

Dit transcript wordt vervolgens gebruikt in het verdere onderzoek.

Er zijn geen fysieke, juridische of economische risico's verbonden aan uw deelname aan deze studie. U hoeft geen vragen te beantwoorden die u niet wilt beantwoorden. Uw deelname is vrijwillig en u kunt uw deelname op elk gewenst moment stoppen.

U ontvangt voor deelname aan dit onderzoek geen vergoeding. Wel zult u een terugkoppeling krijgen van de resultaten van het onderzoek, waar u hopelijk in de toekomst profijt van heeft en meer inzicht zult krijgen in de behoeften en ervaringen van studenten met ervaringen in de jeugdzorg.

Vereisten

U dient tenminste 18 jaar te zijn om deel te nemen aan dit onderzoek

U dient werkzaam te zijn als studieadviseur of studieloopbaan begeleider bij de Hanze Hogeschool of de Rijksuniversiteit Groningen

Privacy

Uw privacy is beschermd. Er wordt op geen enkele wijze vertrouwelijke informatie of persoonsgegevens van of over u naar buiten gebracht, waardoor iemand u zal kunnen herkennen.

Voordat onze onderzoeksgegevens naar buiten gebracht worden, worden uw gegevens **anoniem** gemaakt: geanonimiseerd. Enkele eenvoudige voorbeelden hiervan:

- Uw naam wordt vervangen door anonieme, op zichzelf betekenisloze combinatie van getallen.
- Uw leeftijd wordt niet verwerkt, maar in een categorie geplaatst. Bijvoorbeeld: leeftijd: tussen 18-25 jaar/ tussen 25-35 jaar etc.

Bij de start van ons onderzoek wordt uw naam direct geanonimiseerd ofwel ‘versleuteld’. De onderzoeksleider is zelf verantwoordelijk voor dit pseudoniem en de sleutel en zal uw gegevens niet delen met anderen.

De audio-opnamen worden opgeslagen op een beveiligde locatie bij de Rijksuniversiteit Groningen.

Vrijwilligheid

Deelname aan dit onderzoek is geheel vrijwillig. U kunt uw medewerking aan het onderzoek te allen tijde stoppen. In dat geval zullen de gegevens uit onze bestanden worden verwijderd en vernietigd. Het stopzetten van deelname heeft geen nadelige gevolgen.

Als u tijdens het onderzoek, na een bedenktijd van 5 werkdagen, besluit om uw medewerking te staken, zal dat eveneens op geen enkele wijze gevolgen hebben. Echter: de gegevens die u hebt verstrekt tot aan het moment waarop uw deelname stopt, zal in het onderzoek gebruikt worden, uiteraard met de bescherming van uw privacy zoals hierboven beschreven.

Als u besluit om te stoppen met deelname aan het onderzoek, of als u vragen of klachten heeft met betrekking tot het onderzoek, neemt u dan aub contact op met de onderzoeksleider:

Naam: Evelien van Rossum, mail: e.b.van.rossum@student.rug.nl

Bijlage II Informed consent

Met de ondertekening van dit document geeft aan dat u minstens 18 jaar oud bent; werkzaam bent als studieadviseur of studie loopbaan begeleider bij respectievelijk de Rijksuniversiteit Groningen of de Hanzehogeschool. Daarnaast dat u bent geïnformeerd over het onderzoek middels de bijgeleverde informatiebrief over de manier waarop de onderzoeksgegevens worden verzameld, gebruikt en behandeld en welke eventuele risico's u zou kunnen lopen door te participeren in dit onderzoek. Mochten er nog vragen zijn, stel deze dan voor ondertekening van het informed consent.

U geeft aan dat u vrijwillig akkoord gaat met uw deelname aan dit onderzoek. U ontvangt een kopie van dit ondertekende toestemmingsformulier.

Ik ga akkoord met deelname aan een onderzoeksproject geleid door Evelien van Rossum.

Ik kreeg voldoende informatie over dit onderzoeksproject. Het doel van mijn deelname als geïnterviewde in dit project is voor mij helder uitgelegd en ik weet wat dit voor mij betekent.

Mijn deelname als geïnterviewde in dit project is vrijwillig.

Mijn deelname houdt in dat ik word geïnterviewd. Het interview zal ongeveer 60 minuten duren. Ik geef de onderzoeker toestemming om tijdens het interview opnames (geluid/ beeld) te maken en schriftelijke notities te nemen.

Naam participant:

Handtekening:

Datum:

Naam onderzoeker: Evelien van Rossum

Handtekening

Datum:

Bijlage III Semigestructureerde interview studieadviseurs of studie loopbaanbegeleiders

Introductie

1. Uitleg van het doel van het onderzoek
2. Doornemen van de informatiebrief en het informed consent
3. Uitleg geven over de opbouw, duur en structuur van het interview.

Achtergrond van geïnterviewde

Geslacht:

Hoe lang bent u werkzaam als studieadviseur/Slb'er:

Werkzaam bij: Hanzehogeschool / Rijksuniversiteit Groningen

Leeftijdsgroep: 18 - 25 / 26 - 35 / 35 - 45 / 46 - 55 / 56 - 67

Genoten (voor) opleidingen:

Eventuele andere functies in het verleden of nevenfuncties:

Het interview zal ongeveer 30 minuten duren. Heeft u nog vragen voor aanvang van het interview?

Start interview

Interview

Inleidende vragen

1. Wat zijn uw drijfveren in uw werk als studieadviseur/Slb'er?
2. Hoeveel studenten ziet u gemiddeld per studiejaar?
3. Wat zijn veel voorkomende hulpvragen van studenten?
4. Hoeveel procent (schatting) van de hulpvragen is studie gerelateerd?
5. Hoeveel procent (schatting) van de hulpvragen is gerelateerd aan emotioneel en/of psychisch welzijn?
6. Op welk domein ervaren studenten vaak problemen?
 - Studielast
 - Financiën
 - Psychische problemen
 - Familieproblemen
 - Huisvesting
 - Anders, namelijk:

Studenten met ervaringen in de jeugdzorg

1. Studenten met ervaringen in de jeugdzorg. Wat verstaat u hieronder?
2. In hoeverre bent u bekend met jeugdzorg?
3. In hoeverre bent u bekend met studenten die ervaringen hebben in de jeugdzorg?
4. Hoeveel studenten ziet u (gemiddeld per jaar) met ervaringen in de jeugdzorg?
5. Heeft u het gevoel dat studenten met ervaringen in de jeugdhulp dit met u delen?
6. Denkt u dat studenten met ervaringen in de jeugdhulp hulp zoeken bij studieadviseurs/Slb'ers? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
7. Denkt u dat studenten met ervaringen in de jeugdzorg vaker, even vaak of minder vaak om hulp vragen dan studenten zonder deze ervaring?

Hulpvragen en ondersteuningsbehoeften

1. Wat voor ondersteuning kunt u bieden aan studenten met ervaringen in de jeugdhulp? Is deze ondersteuning anders dan wanneer er geen sprake is van ervaring in de jeugdzorg?
2. Met wat voor hulpvragen komen studenten met ervaringen in de jeugdzorg? Kunt u een voorbeeld noemen?
3. Op welk domein ervaren studenten vaak problemen?
 - Studielast
 - Financiën
 - Psychische problemen
 - Familieproblemen
 - Huisvesting
 - Anders, namelijk:
4. Zijn de hulpvragen van studenten met ervaringen in de jeugdzorg anders dan van studenten zonder ervaring in de jeugdzorg? Zo ja, wat is er anders?
5. Heeft u het gevoel voldoende antwoord te kunnen geven en/of ondersteuning te bieden op hulpvragen van studenten?
6. Heeft u het gevoel voldoende antwoord te kunnen geven en/of ondersteuning te bieden op hulpvragen van studenten met ervaring in de jeugdzorg?
7. Ervaart u welwillendheid vanuit de organisatie om studenten met ervaring in de jeugdzorg aan te trekken en/of (extra) te ondersteunen tijdens hun studie? Waar merkt u dit aan?

Toegankelijkheid van de te geven hulp (website/studiegidsen/onderwijsbalie)

1. Via welke route (s) komen studenten in contact met u of andere studieadviseurs/Slb'ers?
2. Wat vindt u van deze route (s)?
3. Weten studenten de weg naar hulp voldoende te vinden, denkt u?
4. Zou u hierin iets verbeterd willen zien? Zo ja, wat?
5. Wordt er specifiek verwezen in studiegidsen/websites etc. naar ondersteuningsmogelijkheden voor studenten met ervaringen in de jeugdzorg? Zo ja, hoe? Zo nee, is dit volgens u nodig?
6. Is er een specifiek hulpaanbod voor studenten met ervaringen in de jeugdzorg? Zo ja, wat houdt dit in? Zo nee, is dit nodig denkt u?
7. Denkt u dat de hulproutes en de mogelijkheden wat betreft ondersteuning genoeg zichtbaar zijn voor studenten?

Ondersteuningsmogelijkheden

1. Wanneer een student zich meldt met een hulpvraag, hoe gaat dit dan in zijn werk?
2. Welke stappen worden er gevolgd?
3. Wanneer een student aangeeft ervaring te hebben met jeugdhulp, gaat u dan anders te werk?
4. Werkt u volgens een bepaald protocol? Zo ja, hoe ziet dit eruit? Zo nee, zou u hier behoefte aan hebben?
5. Vindt u dat u beschikking heeft over voldoende ondersteuningsmogelijkheden?
6. Wanneer u merkt dat uw hulp ontoereikend is, wat is dan de volgende stap?
7. Wat zijn dan uw mogelijkheden?
8. Wat zijn de vervolg mogelijkheden?
9. Vindt u de mogelijkheden die u heeft, toereikend genoeg?
10. Heeft u behoefte aan meer ondersteuning in uw werk?
11. Heeft u behoefte aan meer ondersteuning in uw werk, specifiek gericht op ondersteuning van jongeren met ervaringen in de jeugdzorg?
12. Zijn er collega's die (meer) gespecialiseerd zijn in het ondersteunen van studenten met ervaringen in de jeugdzorg?
13. Kunt u casussen/hulpvragen/studenten overdragen aan collega's, wanneer u bijvoorbeeld merkt dat een collega mogelijk meer specifieke kennis heeft m.b.t. de hulpvraag/casus? Zo ja, kunt u een voorbeeld geven?

14. Vindt er collegiaal overleg plaats?

a. Zo ja, wat wordt hier zoal in besproken?

b. Zo nee, waarom niet?

15. Kijkt u per casus/hulpvraag bij welke collega deze het meest passend is?

Afsluiting interview

1. Heeft u nog vragen?

2. Hoe heeft u het interview ervaren?

3. Heeft u nog opmerkingen/tips?

4. Wilt u na afloop van het onderzoek, de resultaten ontvangen? Zo ja, dan noteer ik graag uw emailadres en/of postadres.

Tot slot wil ik u bedanken voor uw deelname!

Zit jij wel lekker in je vel?

Ik wil leren beter met mijn stress om te gaan

- Om zelf aan de slag te gaan met je stresslevel kun je gebruik maken van de handleiding '[Voorkomen van en omgaan met stress](#)'
- Via Hanze Student Support kun je de [E-learning module Stress](#) volgen.

Ik wil graag in gesprek met iemand voor ondersteuning

- Ik heb [direct hulp](#) nodig voor mezelf of voor een ander.
- Neem contact op met je Studieloopbaanbegeleider of studiecoach.
- [Hier](#) vind je richtlijnen voor het op tijd aan de bel trekken.
- Ik heb individuele ondersteuning nodig bij het volhouden van mijn opleiding omdat ik deal met psychische problemen (aanmelden kan nog tot 01-02-2022).
[COMPARE](#)
- Ik wil graag gebruik maken van het brede aanbod van [Hanze Student Support](#).
- Voor een luisterend oor, bel of mail naar All Ears.
[All Ears Groningen – Het luisterende oor van Groningen voor studenten](#)
- Bij [@ease](#) kun je binnenlopen of [chatten met vrijwilligers](#).
- Voor [geldzorgen](#) kun je contact opnemen met Eurocoach.
Bij vragen over middelengebruik kun je je aanmelden voor het [spreekuur verslavingszorg](#) bij VNN.

Ik wil graag handiger leren thuis studeren

- Tips voor succesvol thuis studeren [vind je hier](#).
- Je kunt je aanmelden voor de groepscursus '[Hoe plan ik mijn studie](#)' of '[Motivatie vs. uitstelgedrag](#)' bij Hanze Student Support.

Ik zoek tools of apps om mezelf te helpen

- Een tool om je te helpen beslissen of je je psychische problemen wel of niet op school bekend wil maken [vind je hier](#).
- Hanze Student Support biedt [e-health modules](#) aan in samenwerking met Mirro.

Ik wil graag medestudenten ontmoeten

- Heb je ondersteuning bij het bespreekbaar maken en verminderen van gevoelens van eenzaamheid, dan kun je je tot 1 maart 2022 aanmelden voor [EAST](#).
- Alleen op de Hanze en op zoek naar een gezellige plek? Kom dan naar een van de cosy corners die we hebben ingericht. [Kijk hier](#) waar de dichtstbijzijnde voor jouw opleiding is.
- Op zoek naar een plek om te studeren bij de Hanze of in de binnenstad? [Kijk hier](#) voor een overzicht.
- Op zoek naar de studievereniging van jouw opleiding? [Kijk dan hier](#).
- Kijk eens op de website van [ESN Groningen](#), onderdeel van het Erasmus Studentennetwerk is er voor studenten, zowel Nederlands als internationaal.

Ik kan wel wat energie gebruiken

- Onze eigen Lucia Marthas, Institute of Performing Arts maakte de [Hanzesteps](#), een heerlijke dansworkout om in beweging te komen tussen het studeren door. Typ Hanze Steps in de zoekbalk en vind alle levels.
- Slaap je slecht en wil je daarmee aan de slag? Kijk dan eens naar de e-module '[Goed slapen](#)' van Hanze Student Support.
- Op zoek naar een sportvereniging of een cursus. Of vrij fitnessen? Dan kan bij de [Aclo](#).
- Elke maandag kun je een meditatie sessie volgen. Via een [live sessie](#) of [kijk het terug](#).
- Op zoek naar [gezonde recepten](#)? Ook dat vind je bij Hanze Student Support.
- [GRONG](#): Activiteiten in de stad Groningen voor jongeren / jongvolwassene.

Meer info?

Kijk op de website van [Hanze Student Support](#) of [Begeleid Leren](#).

Bijlage V Routekaart RUG Student Service Desk

Workshops / cursussen / training

- › Studievaardigheden
- › Omgaan met stress
- › Zelfdiscipline
- › Persoonlijke ontwikkeling
- › Studiekeuze
- › Persoonlijk advies
- › PhD support
- › Professionalisering studieadviseurs

Bijzondere omstandigheden

- › Functiebeperking
- › Ziekte
- › Psychische problematiek
- › Mantelzorg
- › Familieomstandigheden
- › Zwangerschap en ouderschap
- › Onderwijskundige overmacht

Psychologische / mentale ondersteuning

- › Studentenpsycholoog
- › Noodgeval / crisis
- › Groepstrainingen
- › Online zelfhulp (E-health)
- › Luisterend oor (All Ears)
- › Sociaal contact
- › Omgaan met de corona situatie

Financiële ondersteuning

- › Profileringsfonds (studievertraging)
- › Studiefinanciering (DUO)
- › Noodfonds
- › Particuliere fondsen

Advies onderwerpen

- › Financiële zaken
- › Tentamenvoorzieningen
- › Modern Migration (MoMi) legislation
- › Studiekeuze
- › Studentenwelzijn

Contact / afspraken

- › Contact SSC
- › Studentendecanen
- › Studentenpsychologen
- › Trainers
- › Trainer/Psycholoog voor PhD studenten
- › Nieuwsbrief SSC